

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

**В. М. Панасюк, І. В. Мельничук,
Н. В. Мужевич, Г. А. Римар**

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

для проведення практичних занять
з дисципліни
«Бухгалтерський облік»

Тернопіль – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІНАНСІВ ТА ОБЛІКУ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ

для проведення практичних занять з дисципліни

«Бухгалтерський облік»

*для студентів спеціальностей: 051 «Економіка»,
071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076
«Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»,
232 «Соціальне забезпечення»*

**Затверджено на засіданні кафедри
обліку і оподаткування,
протокол № 7 від «5» лютого 2020 р.**

Тернопіль – 2020

Методичні вказівки та завдання для проведення практичних занять з дисципліни «Бухгалтерський облік» для студентів денної форми навчання для студентів спеціальностей: 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг», 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 232 «Соціальне забезпечення» / В. М. Панасюк, І. В. Мельничук, Н. В. Мужевич, Г. А. Римар. – Тернопіль: ТНЕУ, 2020. – 130 с.

Укладачі:

д.е.н., професор В. М. Панасюк
к.е.н., доцент І. В. Мельничук
к.е.н. ст. викладач Н. В. Мужевич
к.е.н. ст. викладач Г. А. Римар

Рецензенти:

В. З. Семанюк, д. е. н., проф. кафедри економічної експертизи та аудиту бізнесу Тернопільського національного економічного університету
Є. К. Ковальчук, к. е. н., доцент

Відповідальний за випуск: в.о. завідувача кафедри обліку і оподаткування, к.е.н., доцент Н. В. Починок

Затверджено на засіданні групи забезпечення спеціальності 071 «Облік і оподаткування» Протокол № 4 від 24 лютого 2020 р.

Розглянуто та схвалено вченою радою факультету фінансів та обліку. Протокол № 4 від 25 лютого 2020 р.

Становлення ринкової економіки в Україні, поява нових господарських структур різних форм власності, розвиток міжнародних економічних зв'язків зумовлюють необхідність удосконалення обліку як складової частини економічної інформації, необхідної для управління на всіх рівнях. Управління підприємством вимагає систематичної інформації про здійснювані господарські процеси, їх характер і обсяг, про наявність матеріальних, трудових і фінансових ресурсів. Основним джерелом такої інформації є дані бухгалтерського обліку, які систематизуються у звітність. Розвиток господарських зв'язків в умовах ринку значно розширює кількість користувачів обліковою і звітною інформацією. «Бухгалтерський облік – непогрішний суддя минулого, необхідний керівник сучасного і надійний консультант майбутнього кожного підприємства».

У зв'язку з цим підвищується роль викладання базової дисципліни бухгалтерського обліку, яка дає можливість показати різноманітність економічних процесів, їх облікове відображення та розкриття теорії і практики обліку в контексті політичних, економічних та соціальних перетворень у суспільстві, без вирішення яких не можливо підготувати висококваліфікованого гармонійного та всесторонньо-розвинутого спеціаліста.

Визначальне завдання курсу «Бухгалтерський облік» полягає у вивченні студентами наукової методології, методики і техніки ведення бухгалтерського обліку. Освоєння студентами основних облікових категорій, закономірностей їх взаємозв'язків, організації первинного обліку, а саме первинної документації, раціональної організації документообороту, організації синтетичного і аналітичного обліку окремих об'єктів, складання відомостей, журналів, форм звітності, вивчення способів обробки облікової інформації з допомогою комп'ютеризації облікового процесу. Важливим завданням є вивчення структури затрат за економічними елементами, методів обліку затрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції, порядку визначення фінансового результату діяльності підприємства.

У результаті вивчення дисципліни «Бухгалтерський облік» студенти повинні:

1. знати теоретичні основи обліку, його інструментарій;
2. розширити й деталізувати знання облікової теорії та практики;
3. розвинути ініціативу до самостійного опрацювання нормативно правової бази обліку;
4. розкрити свій інтелектуальний рівень;
5. виробити вміння та навички самостійно та систематично здобувати знання облікової теорії та практики з допомогою підготовки рефератів, доповідей, виступів.

Методичні вказівки складаються з переліку тем та питань відповідних занять, задач, що розглядатимуться на заняттях.

Задача №3

Розподіліть господарські засоби підприємства за ступенем ліквідності: нематеріальні активи, цінні папери, малоцінні та швидкозношувані предмети, довгострокова дебіторська заборгованість, грошові кошти в касі підприємства, довгострокові фінансові інвестиції, готова продукція, товари, дебіторська заборгованість, поточні фінансові вкладення, основні засоби, витрати майбутніх періодів, незавершене будівництво, виробничі запаси.

Завдання виконується в таблиці:

Абсолютно ліквідні	Ліквідні	Малоліквідні

Задача №4

Прокласифікуйте активи на оборотні й необоротні: будівлі та споруди, довгострокові фінансові інвестиції, товари, тварини на вирощуванні та відгодівлі, земельні ділянки, виробничі запаси, основні засоби, незавершене виробництво, довгострокова дебіторська заборгованість, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція, напівфабрикати, паливо, гудвіл, транспортні засоби, короткострокові векселі одержані грошові кошти в касі підприємства.

Завдання виконується в таблиці:

Класифікація активів за ступенем оборотності	
Оборотні	Необоротні

Задача №5

Згрупуйте джерела утворення майна підприємства: резервний капітал, інші довгострокові зобов'язання, додатковий капітал, заборгованість з оплати праці, капітал у дооцінках, довгострокові забезпечення, цільове фінансування, резервний капітал, вилучений капітал, відстрочені податкові зобов'язання, довгострокові кредити банків, нерозподілений прибуток (непокритий збиток), короткострокові кредити банків, неоплачений капітал, поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями, додатковий капітал, розрахунки з бюджетом, розрахунки зі страхування.

Завдання виконується в таблиці:

Джерела утворення майна підприємства	
Власний капітал	Зобов'язання

Задача №6

Визначте, який елемент методу застосовується до наступних операцій.

Завдання виконується в таблиці:

№ з/п	Господарська операція	Елемент методу бухгалтерського обліку
1.	За обліковими цінами оприбутковано матеріали від постачальників	
2.	На рахунках бухгалтерського обліку відображено надходження готівки в касу підприємства	
3.	На підставі накладної оприбутковано на склад готову продукцію	
4.	Узагальнено дані рахунків господарських засобів та джерел їх утворення	
5.	Комісія визначила залишок незавершеного виробництва в цеху та склала опис	
6.	Згідно результатів інвентаризації нестачу готової продукції віднесено на винну особу	
7.	За даними рахунку «Виробництво» визначено собівартість готового виробу	
8.	Узагальнено дані бухгалтерського обліку за звітний період	

Питання для самоконтролю:

1. Історія розвитку господарського обліку.
2. Назвіть види обліку та облікової інформації.
3. Дайте визначення бухгалтерського обліку згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
4. Охарактеризуйте принципи бухгалтерського обліку згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
5. Які вимоги ставляться до бухгалтерського обліку?
6. Які основні функції та завдання бухгалтерського обліку в системі управління підприємством?
7. Хто є основними користувачами даних бухгалтерського обліку?
8. Які спільні та відмінні ознаки бухгалтерського та управлінського обліку?
9. Що є предметом вивчення бухгалтерського обліку?
10. Які об'єкти розкривають предмет бухгалтерського обліку?
11. Що таке активи підприємства? Їх класифікація.
12. Які є джерела формування господарських засобів підприємства?
13. Розкрийте економічний зміст та класифікацію залучених джерел (зобов'язань).
14. Яка різниця між дебіторською та кредиторською заборгованістю?
15. Які методи в обліку використовують для вивчення його предмету?
16. Дайте характеристику елементам методу бухгалтерського обліку.

Тема 2. Бухгалтерський баланс як метод відображення господарських фактів.

Практичне заняття 2 – 2 год.

1. Будова та зміст балансу.
2. Балансова формула та її модифікації.
3. Структура і зміст балансу. Елементи (статті) балансу.
4. Методика балансового узагальнення.
5. Типи змін в балансі зумовлені господарським фактами – явищами і процесами.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Які з перелічених статей належать до активу, а які до пасиву?

Довгострокові кредити банків, резервний капітал, витрати майбутніх періодів, статутний капітал, короткострокові кредити банків, поточні фінансові інвестиції, векселі видані, запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти, будівлі, споруди, цільове фінансування, векселі отримані, доходи майбутніх періодів, позика банку, нерозподілений прибуток, заборгованість покупців.

Завдання виконується в таблиці:

Актив	Пасив

Задача №2

На підставі наведених даних складіть скорочений баланс підприємства: розрахунки за виплатами працівникам – 37000 грн; розрахунки з дебіторами – 5130 грн; поточний рахунок – 159500 грн; виробничі запаси – 19400 грн; основні засоби – 113820 грн; прибуток – 43900 грн; статутний капітал – 185000 грн; розрахунки з підзвітними особами – 1420 грн; розрахунки з покупцями – 6670 грн, короткотермінова позика банку – 8700 грн; резервний капітал – 63340 грн, нематеріальні активи – 30000 грн, грошові кошти в касі – 2000 грн.

Баланс (скорочений) станом на 1.01.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №3

Визначте вплив кожної з наведених операцій на бухгалтерський баланс та вкажіть тип змін операцій (грн):

- ✓ оприбутковано безоплатно інші необоротні матеріальні активи – 50000;
- ✓ нараховано заробітну плату робітникам – 523000;
- ✓ зараховано на поточний рахунок кошти від дебіторів – 6025;
- ✓ повернуто залишок невикористаних підзвітних сум – 300.
- ✓ придбано сировину у постачальника – 8000;
- ✓ відпущено у виробництво матеріали – 2000;
- ✓ виплачено заробітну плату працівникам підприємства – 85000;

Задача №4

Необхідно скласти початковий і кінцевий скорочений баланс; визначити вплив господарських операцій на стан об'єктів бухгалтерського обліку (типи змін):

1) у бухгалтерському балансі підприємства станом на 31 липня поточного року відображено такі статті: статутний капітал – 83960 грн.; позика банку – 5000 грн.; кредитори – 6000 грн.; прилади – 7500 грн.; транспортні засоби – 52000 грн.; товари – 1560 грн.; дебітори – 5000 грн.; поточний рахунок в банку – 27600 грн.; готівка в касі – 1300 грн.

2) протягом серпня поточного року підприємство здійснило такі операції (грн):

- зараховано на поточний рахунок кошти від дебіторів у погашення заборгованості – 4500;
- придбано запасні частини у постачальника – 5000;
- погашено з поточного рахунка заборгованість перед кредиторами – 4000;
- видано з каси готівку підзвітній особі – 1800;
- з поточного рахунка кошти надійшли в касу підприємства – 1400;
- отримано позику банку – 6000;
- нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва – 25000;
- повернуто залишок невикористаних підзвітних сум – 250;
- повернуто позику банку – 3000.

Баланс (скорочений) станом на 1.08.202__р. (початковий)

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Баланс (скорочений) станом на 1.09.202__р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №5

За даними бухгалтерського обліку на підприємстві є такі господарські засоби та джерела їх утворення: додатковий капітал – 117000 грн., резервний капітал – 80000 грн., нерозподілений прибуток – 66500 грн., нематеріальні активи – 15700 грн., незавершені капітальні інвестиції – 100050 грн., основні засоби – 150000 грн., довгострокова дебіторська заборгованість – 80000 грн., відстрочені податкові активи – 89000 грн., інші необоротні активи – 75000 грн., запаси – 56000 грн., дебіторська заборгованість за продукцію – 45000 грн., цільове фінансування – 45600 грн., короткострокові кредити банків – 65900 грн., довгострокові біологічні активи – 63000 грн., довгострокові фінансові інвестиції – 45000 грн., дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами – 86000 грн., відстрочені податкові зобов'язання – 22050 грн., довгострокові кредити банків – 107000 грн., інші довгострокові зобов'язання – 15400 грн., поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями – 17600 грн., заборгованість за розрахунками з оплати праці – 47500 грн., доходи майбутніх періодів – 25600 грн., поточні фінансові інвестиції – 5600 грн., гроші та їх еквіваленти – 81800 грн., витрати майбутніх періодів – 46000 грн., кредиторська заборгованість розрахунками зі страхування – 17500 грн., кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги – 60500 грн., зареєстрований (пайовий) капітал – 250000 грн.

На основі вихідних даних необхідно скласти баланс підприємства.

Баланс станом на 1.01.202_р.

Актив (господарські засоби)	Сума, тис. грн.	Пасив (джерела їх утворення)	Сума, тис. грн.
І. Необоротні активи		І. Власний капітал	
Усього за розділом І		Усього за розділом І	
ІІ. Оборотні активи		ІІ. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	
		Усього за розділом ІІ	
		ІІІ. Поточні зобов'язання і забезпечення	

Усього за розділом II		Усього за розділом III	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття		IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	
Усього за розділом III		Усього за розділом IV	
Баланс		Баланс	

Питання для самоконтролю:

1. Дати визначення поняття «баланс» як елемента методу бухгалтерського обліку?
2. Що називають активом, пасивом, статтею балансу, валютою балансу?
3. Дайте характеристику будови бухгалтерського балансу згідно НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».
4. Обґрунтуйте суть та класифікацію активу балансу підприємства.
5. Обґрунтуйте суть та класифікацію пасиву балансу підприємства.
6. Чим відрізняється структура балансу у вітчизняній та світовій практиці?
7. Розкрийте сутність та економічне значення балансового рівняння обліку.
8. Як впливають господарські операції на баланс?
9. Назвіть типи господарських операцій. Наведіть приклади.
10. Обґрунтуйте важливість правильного читання балансу в сучасних умовах господарювання.

Тема 3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Практичне заняття 3 – 2 год.

1. Поняття про рахунки бухгалтерського обліку, їх будова.
2. Характеристика рахунків активів, капіталу, зобов'язань.
3. Порядок відображення господарських операцій на рахунках та визначення оборотів і сальдо.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Початкове сальдо за рахунком «Малоцінні та швидкозношувані предмети» становить 6800 грн. За звітний період було оприбутковано на склад МШП вартістю 3200 грн. Відпущено у виробництво МШП на суму 4100 грн.

Необхідно побудувати рахунок, відобразити початкове сальдо, дебетовий і кредитовий оборот та кінцеве сальдо.

Задача №2

Визначити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями та вказати їх вплив на стан об'єктів бухгалтерського обліку (типи змін):

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Тип змін
	Д-т	К-т	
— за рахунок позики банку погашена заборгованість перед постачальниками			
— утримано із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб			
— надійшли кошти з розрахункового рахунку в касу			
— оприбутковано на склад готову продукцію з основного виробництва			
— з поточного рахунка оплачено рахунок постачальнику			
— на поточний рахунок зараховано короткотермінову позику банку			
— списано малоцінні та швидкозношувані предмети на потреби виробництва			
— повернуто з виробництва на склад матеріали			
— з каси підприємства виплачено заробітну плату працівникам			

Задача №3

Визначити кореспонденцію рахунків за наведеними господарськими операціями та вказати їх вплив на стан об'єктів бухгалтерського обліку (типи змін):

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Тип змін
	Д-т	К-т	
— оприбутковано на склад матеріали від постачальників			
— зі складу відпущено матеріали у виробництво			
— надійшли на поточний рахунок кошти від покупців			
— випущена з виробництва і оприбуткована на склад готова продукція			
— видано з каси підприємства під звіт готівку			
— з поточного рахунку перераховано кошти постачальникам за одержане паливо			
— нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва			

Задача №4

На підставі кореспонденції рахунків визначити зміст господарських операцій та вказати їх вплив на стан об'єктів бухгалтерського обліку (типи змін):

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Тип змін
	Д-т	К-т	
	31	30	
	66	31	

	30	375	
	10	15	
	92	13	
	23	66	
	23	65	
	31	60	
	92	66	
	23	207	
	23	201	
	203	63	
	44	43	
	30	31	
	372	30	
	23	22	
	26	23	

Практичне заняття 4 – 2 год.

1. Сутність подвійного запису і його обґрунтування.
2. Кореспонденція рахунків та відображення проводок у системі рахунків.
3. Синтетичний і аналітичний облік та їх взаємозв'язок.
4. План рахунків бухгалтерського обліку і його характеристика.
5. Узагальнення даних поточного обліку.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Необхідно:

1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.01.20__р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	43200	1. Статутний капітал (401)	60800
2. Сировина і матеріали (201)	25000	2. Нерозподілені прибутки (44)	9500
3. Виробництво (23)	2000	3. Розрахунки з поставальниками (63)	3500
4. Готівка (30)	300		
5. Рахунки в банках (31)	13000	4. Розрахунки за виплатами працівникам (66)	6500
		5. Короткострокові позики (60)	3200
Всього:	83500	Всього:	83500

Журнал реєстрації господарських операцій за січень 20__ р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, тис грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Одержано гроші в касу з рахунку в банку для виплати зарплати	6500			
2.	Виплачена з каси зарплата	6200			
3.	Надійшли матеріали від постачальників	2000			
4.	За рахунок позики банку погашена заборгованість перед постачальниками	3500			
5.	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	5000			
6.	Витрачені матеріали на виробництво продукції	12000			
7.	Оприбуткована на склад випущена з виробництва готова продукція	15000			
8.	Частина нерозподіленого прибутку направлена на збільшення статутного капіталу	6000			

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Баланс (скорочений) станом на 1.02.202 р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №2

Необхідно:

1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.02.202 р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	100000	1. Статутний капітал (401)	126000
2. Паливо (203)	6000	2. Заборгованість за виплатами працівникам (66)	20000
3. Капітальні інвестиції (15)	20000		
4. Виробництво (23)	28000	3. Розрахунки за податками і платежами (64)	2000
5. Готова продукція (26)	13000		
6. Рахунки в банку (31)	48000	4. Короткострокові позики банку (60)	15000
7. Розрахунки з різними дебіторами (37)	18000	5. Нерозподілені прибутки (44)	70000
Всього:	233000	Всього:	233000

Журнал реєстрації господарських операцій за лютий 202 р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Витрачено зі складу на виробництво паливо	5000			
2.	Нарахована заробітна плата робітникам за виробництво продукції	15000			
3.	Зараховано до складу основних засобів капітальні інвестиції	15000			
4.	Утримано із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб	2200			

5.	Перераховано фіскальним органам в погашення заборгованості	4000			
6.	Випущена з виробництва і оприбуткована на склад готова продукція	38000			
7.	Одержано на поточний рахунок кошти від дебіторів	17000			
8.	Зараховано на рахунок в банку короткострокова позика	2000			
9.	За рахунок нерозподіленого прибутку здійснюється формування резервного капіталу	30000			

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

Баланс (скорочений) станом на 1.03.202_ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №3

Необхідно:

1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку оборотну відомість та баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.03.202_ р.

АКТИВ	Сума, грн	ПАСИВ	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	93000	1. Статутний капітал (401)	113000
2. Малоцінні і швидкозношувальні предмети (22)	14000	2. Розрахунки за виплатами працівникам (66)	12000
3. Готівка (30)	4000	3. Нерозподілені прибутки (44)	26100
4. Рахунки в банках (31)	30000	4. Резервний капітал (43)	13200
5. Розрахунки з покупцями (36)	24000	5. Розрахунки з страхуванням (65)	5700
6. Розрахунки з різними дебіторами (37)	5000		
Всього:	170000	Всього:	170000

Журнал реєстрації господарських операцій за березень 202_ р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Виплачено з каси допомогу по тимчасовій втраті працездатності (за перших п'ять днів)	1700			
2.	Надійшли від постачальника малоцінні і швидкозношувальні предмети	2500			
3.	Зараховано на розрахунковий рахунок проценти за збереження коштів (віднести на збільшення прибутку)	3000			

4.	Утримано із нарахованої зарплати військовий збір	800			
5.	Надійшли на поточний рахунок кошти від покупців	13200			
6.	Видано вексель постачальнику за одержані малоцінні і швидкозношувальні предмети	2500			
7.	Внесено в касу готівку на відшкодування заподіяного матеріального збитку	1200			
8.	Видано із каси під звіт Карпюк Т.О. на господарські потреби	2500			
9.	Частина прибутку направлена на збільшення резервного капіталу	5000			
10.	Одержано вексель від покупців	6000			
11.	Отримано кошти на рахунок в банку в погашення векселя	6000			

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

--	--

Оборотна відомість за синтетичними рахунками за березень 202__ р.

Шифр	Назва рахунка	Сальдо початкове		Обороти		Сальдо кінцеве	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т

Баланс (скорочений) станом на 1.04.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №4

Необхідно:

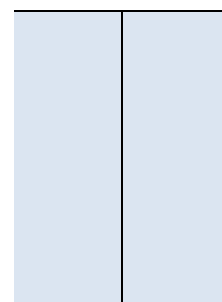
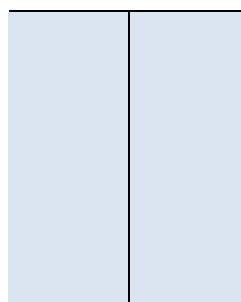
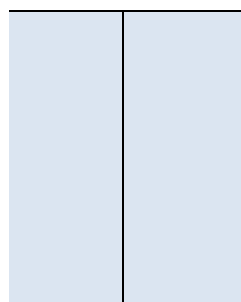
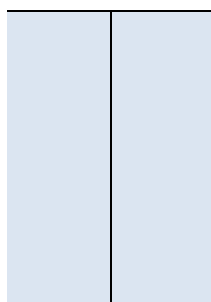
1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку оборотну відомість та баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.04.202_ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	50000	1. Статутний капітал (401)	65000
2. Основне виробництво (23)	10000	2. Резервний капітал (43)	9000
3. Запасні частини (207)	5000	3. Короткострокові позики (60)	12000
4. Готова продукція (26)	20000	4. Розрахунки за виплатами працівникам (66)	20000
5. Готівка (30)	1000	5. Забезпечення майбутніх видатків та платежів (47)	10000
6. Рахунки в банках (31)	30000		
Всього:	116000	Всього:	116000

Журнал реєстрації господарських операцій за квітень 202_ р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Відпущено зі складу у виробництво запасні частини	1000			
2.	Погашено з поточного рахунку короткострокову позику банку	12000			
3.	Нараховано заробітну плату робітникам основного виробництва	28000			
4.	Нарахований єдиний соціальний внесок на фонд оплати праці працівників основного виробництва	6160			
5.	Одержано гроші в касу підприємства з рахунку в банку для виплати заробітної плати	28000			
6.	Виплачено з каси заробітну плату працівникам	28000			
7.	Проведено відрахування для забезпечення виплат на оплату відпусток робітників основного виробництва	12000			
8.	Повернуті з виробництва невикористані запасні частини	4300			
9.	За рахунок забезпечення виплат відпусток нарахована заробітна плата робітникам за час відпустки	7000			
10.	Відпущена з виробництва і оприбуткована на склад готова продукція	18500			

Оборотна відомість за синтетичними рахунками за квітень 202__ р.

Шифр	Назва рахунка	Сальдо початкове		Обороти		Сальдо кінцеве	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т

Баланс (скорочений) станом на 1.05.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №5**Необхідно:**

1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку оборотну відомість та баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.01.202_р.

АКТИВ		Сума,грн.	ПАСИВ		Сума, грн.
1. Основні засоби (10)		120000	1. Статутний капітал (401)		150000
2. Рахунки в банках (31)		70000	2. Прибутки нерозподілені (44)		40000
3. Короткострокові векселі одержані (34)		20000	3. Резервний капітал (43)		10000
4. Розрахунки з різними дебіторами (37)		40000	4. Цільове фінансування (48)		36000
5. Готівка (30)		3000	5. Розрахунки за податками і платежами (64)		4000
			6. Короткострокові векселі видані (62)		13000
Всього:		253000	Всього:		253000

Журнал реєстрації господарських операцій за січень 202_р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Надійшли на поточний рахунок кошти в оплату одержаного від покупців векселя	15000			
2.	Одержано з розрахункового рахунку в касу підприємства кошти для виплати заробітної	38000			
3.	Одержано від дебіторів вексель	33000			
4.	Оплачено з поточного рахунку виданий постачальнику вексель	12000			
5.	Перераховано з поточного рахунку в бюджет належна до сплати сума	4000			
6.	Частина нерозподіленого прибутку направлена на збільшення статутного капіталу	10000			
7.	Нарахована заробітна плата робітникам допоміжного виробництва	42000			
8.	Виплачена з каси заробітна плата робітникам допоміжного виробництва	36000			

Оборотна відомість за синтетичними рахунками за січень 202__ р.

Шифр	Назва рахунка	Сальдо початкове		Обороти		Сальдо кінцеве	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т

Баланс (скорочений) станом на 1.02.202 р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №6

Необхідно:

1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.02.202 р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	43200	1. Статутний капітал (401)	65800
2. Сировина і матеріали (201)	27000	2. Нерозподілені прибутки (44)	4500
3. Виробництво (23)	2000	3. Розрахунки з постачальниками і підрядниками (63)	12000
4. Готівка (30)	315	4. Розрахунки з оплати праці (66)	300
5. Рахунки в банку (31)	16785	5. Короткострокові позики (60)	6700
Всього:	89300	Всього:	89300

Журнал господарських операцій за лютий 202 р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Надійшли матеріали від постачальника	14000			
2.	З поточного рахунку оплачено рахунок постачальнику за отримані матеріали	8300			
3.	Нарахована заробітна плата робітникам за виробництво продукції	40000			
4.	Відпущено зі складу у виробництво матеріали	17000			
5.	Випущено із виробництва і оприбуткована на склад готова продукція	46000			
6.	Одержано з поточного рахунку в касу для виплати заробітної плати	7000			
7.	Виплачена з каси заробітна плата	7000			
8.	На розрахунковий рахунок зараховано короткотермінову позику	40000			

Баланс (скорочений) станом на 1.03.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №7

Необхідно:

1. На основі наведених залишків відкрити рахунки бухгалтерського обліку.
2. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
3. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
4. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
5. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
6. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку баланс на кінець звітного періоду.

Баланс (скорочений) станом на 1.03.202_ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	130000	1. Статутний капітал (401)	200000
2. Паливо (203)	8000	2. Короткострокові позики (60)	8600
3. Основне виробництво (23)	23000	3. Розрахунки за податками і платежами (64)	3000
4. Готова продукція (26)	12000	Розрахунки за виплатами працівникам (66)	16000
5. Рахунок в банку (31)	49000		
6. Розрахунки з різними дебіторами (37)	5600		
Всього:	227600	Всього:	227600

Журнал реєстрації господарських операцій за березень 202_ р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Відпущено зі складу у виробництво паливо	7000			
2.	Нарахована заробітна плата робітникам за виробництво продукції	35000			
3.	Від постачальників надійшли МШП	18000			
4.	Утримано із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб	6300			
5.	Перераховано з поточного рахунку фінансовим органам	6000			
6.	Надійшли на поточний рахунок кошти від дебіторів	5000			
7.	Перераховано з поточного рахунку в погашення заборгованості по короткостроковій позиці	8600			
8.	Нараховано знос основних засобів (віднести на витрати основного виробництва)	12300			

--	--	--	--	--	--

Баланс (скорочений) станом на 1.04.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №8

Необхідно:

1. Скласти початковий баланс станом на 01.04.202__ р.
2. Відкрити рахунки на основі наведених залишків.
3. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
4. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
5. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
6. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
7. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку оборотну відомість та баланс на кінець звітного періоду.

Залишки за рахунками бухгалтерського обліку на 01 квітня 202 р.

Назва синтетичного рахунку, субрахунку	Сума, грн.
Сировина і матеріали (201)	60000
Паливо (203)	12000
Основне виробництво (23)	8000
Рахунки в банку (31)	25600
Розрахунки з постачальниками і підрядниками (63)	20000
Розрахунки за податками й платежами (64)	12300
Розрахунки за страхуванням (65)	18100
Розрахунки за виплатами працівникам (66)	23200
Нерозподілені прибутки (44)	32000

Баланс (скорочений) станом на 1.04.202 р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Журнал реєстрації господарських операцій за квітень 202 р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	Прийнято до оплати рахунок постачальника за: - паливо - 3600 грн. - матеріали - 22000 грн.	25600			
2.	Відпущено у виробництво матеріали	15000			
3.	Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва	18000			
4.	Проведені нарахування ЄСВ (22%) на заробітну плату робітників	3960			
5.	Утримано із заробітної плати військовий збір (1,5%)	270			
6.	Видано вексель постачальнику за одержані матеріали і паливо	25600			
7.	Повернуті із виробництва невикористані матеріали	1600			
8.	Перераховано з поточного рахунку кошти постачальникам	12000			

Оборотна відомість за синтетичними рахунками за квітень 202__ р.

Шифр	Назва рахунка	Сальдо початкове		Обороти		Сальдо кінцеве	
		Д-т	К-т	Д-т	К-т	Д-т	К-т

Баланс (скорочений) станом на 1.05.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №9

Необхідно:

1. Скласти початковий баланс станом на 01.05.202__ р.
2. Відкрити рахунки на основі наведених залишків.
3. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
4. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
5. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
6. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
7. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку шахову оборотну відомість та баланс на кінець звітного періоду.

Залишки за рахунками бухгалтерського обліку на 01 травня 202__ р.

Назва синтетичного рахунку, субрахунку	Сума, грн.
Основні засоби (10)	142300
Запасні частини (207)	23000
Готівка (30)	420
Рахунки в банку (31)	53580
Готова продукція (26)	44000
Розрахунки з постачальниками і підрядниками (63)	23200
Статутний капітал (401)	183400
Розрахунки з підзвітними особами (372)	226
Нерозподілений прибуток (44)	56926

Баланс (скорочений) станом на 1.05.202__ р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Журнал реєстрації господарських операцій за травень 202_р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків		Тип змін
			Д-т	К-т	
1.	З поточного рахунку перераховано аванс постачальнику	5000			
2.	Надійшли від постачальників запасні частини	15800			
3.	З каси видано гроші підзвітній особі на придбання запасних частин	380			
4.	Надійшли на склад запасні частини придбані підзвітною особою	300			
5.	Зараховано перерахований аванс в оплату рахунка постачальника	5000			
6.	Невикористана сума авансу внесена в касу підзвітною особою	80			
7.	Перераховано кошти з поточного рахунку в погашення заборгованості перед постачальником	17000			
8.	Видано вексель постачальнику	2000			
9.	Погашено виданий вексель постачальнику	2000			
10.	Частина нерозподілених прибутків приєднана до статутного капіталу	10000			

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

--	--	--	--	--	--

Шахова оборотна відомість за травень 202 р.

К-т	С-до на початок		Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Обороти за дебетом	С-до на кінець	
	Д-т	К-т													Д-т	К-т
Обороти за кредитом																
С-до																

Баланс (скорочений) станом на 1.06.202 р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Задача №10

Необхідно:

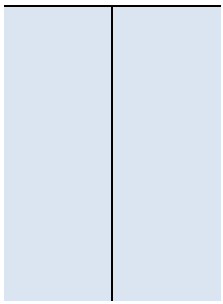
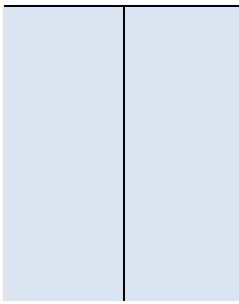
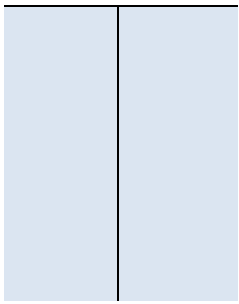
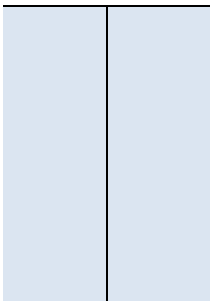
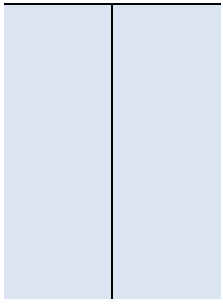
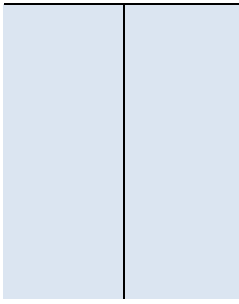
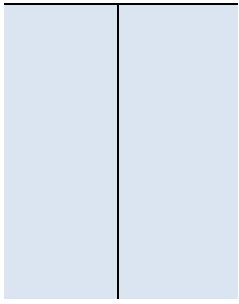
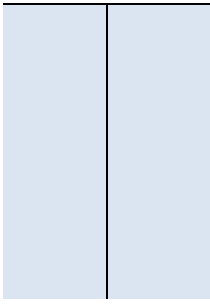
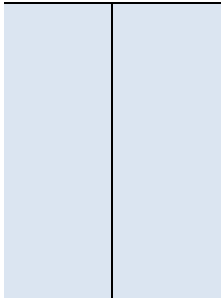
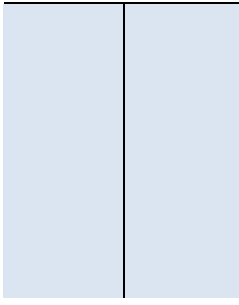
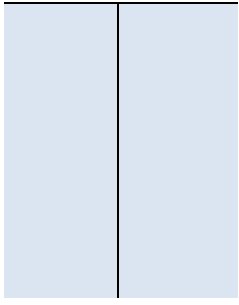
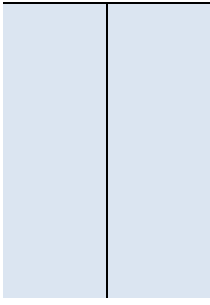
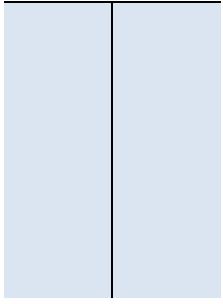
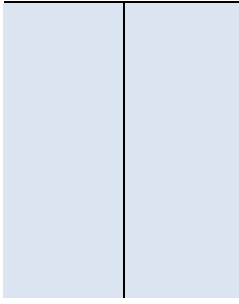
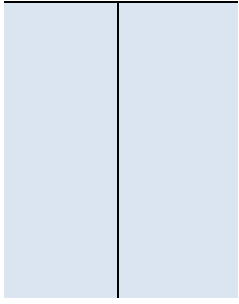
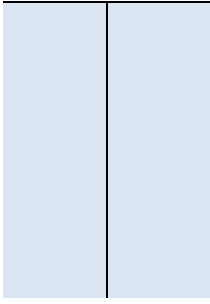
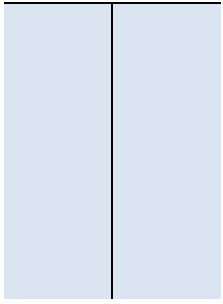
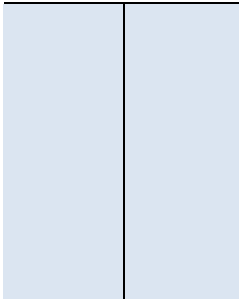
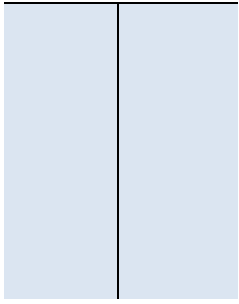
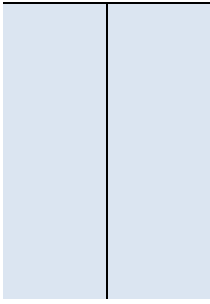
1. Скласти початковий баланс станом на 01.01.202__ р.
2. Відкрити рахунки на основі наведених залишків.
3. За кожною господарською операцією визначити кореспонденцію рахунків, записавши їх у журнал реєстрації господарських операцій.
4. Відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.
5. Підрахувати обороти і вивести сальдо кінцеве за кожним рахунком.
6. Визначити до якого типу змін відноситься кожна господарська операція.
7. Скласти за даними рахунками бухгалтерського обліку шахову оборотну відомість та баланс на кінець звітного періоду.

Залишки за рахунками бухгалтерського обліку на 01 січня 202 р.

Назва синтетичного рахунку, субрахунку	Сума, грн.
1. Основні засоби (10)	100000
2. Сировина і матеріали (201)	18000
3. Малоцінні та швидкозновальні предмети (22)	5000
4. Основне виробництво (23)	38000
5. Рахунки в банках (31)	46050
6. Готівка (30)	7500
7. Розрахунки з підзвітними особами (372)	2550
8. Короткострокова позика банку (60)	30000
9. Розрахунки з постачальниками і підрядниками (63)	36000
10. Розрахунки за податками і платежами (64)	8100
11. Розрахунки з оплати праці (66)	23000
12. Статутний капітал (401)	120000

Журнал реєстрації господарських операцій за січень 202 р.

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Д-т	К-т
1.	Одержано гроші з розрахункового рахунку в касу для виплати заробітної плати	38000		
2.	Одержано від постачальників матеріали	11500		
3.	Придбано МШП через підзвітну особу	2200		
4.	Відпущено у виробництво матеріали	16500		
5.	Нарахована заробітна плата працівникам основного виробництва	41200		
6.	Утримано із заробітної плати податок з доходів фізичних осіб	7416		
7.	Утримано із заробітної плати військовий збір	618		
8.	Виплачена з каси підприємства заробітна плата робітникам основного виробництва	38000		
9.	Оприбуткована на склад випущена з виробництва готова продукція	17000		
10	За рахунок позики банку погашена заборгованість перед постачальниками за одержані матеріали	25000		

Шахова оборотна відомість за січень 202_р.

К-т Д-т	С-до на початок		Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Рах №	Обороги за дебетом	С-до на кінець	
	Д-т	К-т												Д-т	К-т
Обороги за кредитом															
С-до															

Баланс (скорочений) станом на 1.02.202_р.

АКТИВ	Сума, грн.	ПАСИВ	Сума, грн.
Всього:		Всього:	

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «рахунок».
2. З яких елементів складається будова рахунку?
3. Який порядок визначення сальдо кінцевого активного рахунку?
4. Який порядок визначення сальдо кінцевого пасивного рахунку?
5. Дайте характеристику активних рахунків та їхній взаємозв'язок із балансом.
6. Дайте характеристику рахункам капіталу та зобов'язань. Розкрийте взаємозв'язок пасивних рахунків та балансу.
7. Поясніть економічну сутність та значення подвійного запису.
8. Що таке кореспонденція рахунків?
9. У чому полягає сутність простої та складної бухгалтерської проводки.
10. Які рахунки бухгалтерського обліку називають синтетичними та аналітичними. Що таке субрахунок?

11. У чому суть синтетичного обліку?
12. У чому суть аналітичного обліку?
13. Що таке План рахунків та яка його будова?
14. Дайте характеристику активних рахунків згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій.
15. Дайте характеристику пасивних рахунків згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій.
16. У чому сутність позабалансових рахунків.
17. Який взаємозв'язок Плану рахунків із фінансовою звітністю.
18. Що таке облікові регістри?
19. Як класифікують облікові регістри за формою, змістом, видом бухгалтерських записів, будовою.
20. Які є способи виправлення помилок? Наведіть приклади.

Тема 4. Облікові регістри і форми бухгалтерського обліку

Практичне заняття 5 – 2 год.

1. Поняття про облікові регістри, їх види та призначення.
2. Способи виправлення помилок в облікових документах.
3. Форми бухгалтерського обліку та перспективи їх розвитку.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Охарактеризуйте такі можливі методи оцінки майна підприємства: первісна; відновлювальна; справедлива; ринкова; залишкова (балансова); фактична (історична) собівартість; ліквідаційна; дисконтована вартість; чиста вартість реалізації.

Завдання виконується в таблиці:

№ з/п	Види вартісних оцінок	Характеристика оцінки

Задача №2

Необхідно оцінити залишки запасів на продуктовому складі хлібопекарської фабрики «Смакота» станом на 01.01.202__р.:

- мука 600 кг вартістю 9,5 грн. за кілограм.
- олія 30 л по 25 грн. за 1 л.
- какао порошок 40 мішків по 10 кг вартістю 90 грн. за кілограм;
- ізюм 5 кг по 85 грн. за кілограм;
- цукор пісок 1500 кг по 12 грн. за кілограм;
- шоколад натуральний 25 кг вартістю по 12 грн. за 100 г;
- кава натуральна мелена 15 кг по 150 грн. за кілограм;
- цукор ванільний 50 упаковок по 50 пачок в упаковці вартістю 1,1 грн. за пачку.

Завдання виконується в таблиці:

Назва продуктів	одиниця виміру	кількість	ціна (грн)	сума (грн)

Задача №3

Необхідно прокласифікувати перелічені види калькуляцій за їх ознаками: технічні, планові, повні, галузеві, загальні, позамовні, попередільні, нормативні, масові, виробничі, попроцесні, внутрішньогосподарські, параметричні, фактичні, кошторисні, технологічні, індивідуальні, проміжні.

Завдання виконується в таблиці:

Ознака класифікації	Назва виду калькуляції
За характером вихідних (нагромаджених) даних	
За характером виробництва	
За місцем здійснення (охоплення витрат)	
За часом складання і призначення	
За методами калькулювання	

Задача №4

Необхідно визначити, де застосовуються такі елементи методу бухгалтерського обліку: документування та інвентаризація, оцінка і калькуляція, система рахунків і подвійний запис, баланс і звітність.

Дані для виконання:

- 1) на підставі накладної оприбутковано паливо, що надійшло від постачальників;
- 2) комісія визначила залишок незавершеного виробництва в цеху і склала опис;
- 3) за обліковими цінами оприбутковано паливо, що надійшло від постачальників;
- 4) на рахунках бухгалтерського обліку відображені такі операції:
 - надійшла виручка на поточний рахунок в банку;
 - видана з каси готівка підзвітній особі;
 - видана з каси заробітна плата працівникам основного виробництва;

5) за даними рахунку «Виробництво» визначено собівартість готового виробу.

Задача №5

Необхідно поставити в наведеній таблиці вид первинного документу: розпорядчий (Р), виправдовуючий (В), документ бухгалтерського оформлення (БО)

Завдання виконується в таблиці:

Назва документу	Вид документу
Довіреність на отримання матеріальних цінностей	
Акт приймання матеріалів	
Наказ про прийняття працівника на роботу	
Прибутковий касовий ордер	
Акт приймання – передачі основних засобів	
Вимога на отримання матеріалів	
Видатковий касовий ордер	
Відомість нарахування зносу основних засобів	
Платіжне доручення	
Авансовий звіт	
Табель обліку робочого часу	
Відомість нарахування заробітної плати	
Договір купівлі-продажу	
Платіжна вимога-доручення	
Гарантійний лист про оплату	
Договір купівлі-продажу	
Акт на списання інвентаря	
Розрахунок податку на прибуток	

Задача №6

Необхідно знайти помилки в наведеній класифікації рахунків бухгалтерського обліку по відношенню до балансу:

Активні рахунки	Пасивні рахунки
Основні засоби, знос (амортизація) необоротних активів, капітальні інвестиції, сировина й матеріали, малоцінні та швидкозношувані предмети, готова продукція, короткострокові векселі видані, розрахунки за виплатами працівникам, рахунки в банку	Інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, виробництво, короткострокові векселі одержані, статутний капітал, розрахунки з різними дебіторами, розрахунки з постачальниками та підрядниками, розрахунки з підзвітними особами

Завдання виконується в таблиці:

Активні рахунки	Пасивні рахунки

Задача №7

На підприємство надійшли матеріали від постачальників на суму 20000 грн. бухгалтер оприбуткував матеріали і склав бухгалтерський запис:

Д-т 201 К-т 63 на суму 19000 грн.

Необхідно виправити помилку, застосувавши один із нище перерахованих методів:

- додаткового проведення;
- метод «червоного сторно»;
- коректурний.

Задача №8

20 квітня з каси було виплачено заробітну плату на суму 15089 грн.; бухгалтер зробив бухгалтерський запис Д-т 661 К-т 30 на суму 14089 грн.

Необхідно виправити помилку, застосувавши один із нище перерахованих методів:

- додаткового проведення;
- метод «червоного сторно»;
- коректурний.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте зміст поняття «вартісне вимірювання».
2. Назвіть мету і значення оцінки в обліку.
3. Які основні вимоги ставляться до оцінки в обліку?
4. Дайте характеристику видів оцінок в обліку.
5. Що таке «справедлива вартість»? Наведіть приклади використання такого способу оцінки.
6. Як оцінюють в обліку активи?
7. Як оцінюють в обліку зобов'язання?
8. Охарактеризуйте групування витрат за економічними елементами та статтями калькуляції.
9. Що таке калькулювання?
10. Що таке калькуляція?
11. Які є методи калькулювання собівартості продукції? В яких випадках вони використовуються?
12. Що таке документування, документація?
13. Охарактеризуйте документ як джерело первинної інформації.
14. Які вимоги ставляться до змісту й оформлення документів?
15. Дайте класифікацію документів за місцем їх складання, за призначенням.
16. Як поділяють документи за порядком складання, способом використання, змістом?
17. Охарактеризуйте інвентаризацію як елемент методу бухгалтерського обліку.
18. Який порядок і строки проведення інвентаризації?
19. Документальне оформлення результатів інвентаризації.
20. Що розуміють під формою бухгалтерського обліку?
21. Дайте характеристику існуючим формам обліку?

Тема 5. Облік необоротних активів

Практичне заняття 6 – 2 год.

1. Поняття необоротних активів, їх класифікація і оцінка.
2. Облік руху основних засобів.
3. Облік зносу (амортизації) основних засобів.
4. Облік інших необоротних матеріальних активів.
5. Облік нематеріальних активів.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Скласти бухгалтерські проведення та вказати первинні документи, визначити вартість, за якою оприбутковані основні засоби, на підставі наведених даних:

ТОВ «Алькон» придбало у ПАТ «Олімп» верстат шліфувальний, який потребує монтажу на суму 114800 грн., в т. ч. ПДВ.

Акцептовано рахунок АТП –16156 за доставку верстату в сумі 3660 грн., в т.ч. ПДВ.

Передано верстат в цех для монтажу. Використано запасні частини для монтажу на суму 1350 грн.

Нараховано заробітну плату робітникам, які виконували монтаж – 2000 грн. та проведено відрахування єдиного соціального внеску від нарахованої заробітної плати згідно з чинним законодавством.

Верстат шліфувальний оприбутковано після монтажу як основний засіб.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №2

Підприємством придбано меблі для офісу вартістю 89615 грн. (у т.ч. ПДВ). Крім того, були сплачені витрати з доставки меблів у сумі 2240 грн. (у т.ч. ПДВ).

Для збирання меблів були витрачено матеріалів на суму 3543 грн. Нарахована заробітна за складання та встановлення меблів – 1050 грн.

Проведено відрахування на соціальні заходи від нарахованої заробітної плати згідно з чинним законодавством (22 %) - ?

До наведених операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки, проаналізувати отриманий результат.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 3.

Нарахувати амортизацію об'єкту основних засобів прямолінійним методом.

Скласти бухгалтерські проведення.

Проаналізувати вплив зазначених методів на рівень собівартості продукції, яка виготовлюється, за допомогою цього об'єкта основних засобів, прокоментувати отриманий результат.

Підприємство придбало будівлю цеху в 2019 році:

- первісна вартість – 1 580 000 грн.;
- термін корисного використання – 20 років;
- очікувана ліквідаційна вартість – 113000 грн.

Розв'язок задачі:

Роки	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Термін корисного використання	Річна сума амортизації	Місячна сума амортизації	Залишкова вартість

Задача №4

Нарахувати амортизаційні відрахування легкового автомобіля за роки експлуатації виробничим методом, якщо відомо:

початкова вартість – 1200000 грн.; ліквідаційна вартість – 98000 грн.;

термін служби – 5 років; розрахунковий пробіг – 150 000 км.;

При експлуатації за перший рік вантажний автомобіль мав пробіг 30000 км., за другий – 35000 км., за третій – 35000 км., за четвертий – 25000 км., за п'ятий – 25000 км.

Відобразити на рахунках бухгалтерського обліку здійснену операцію, проаналізувати та прокоментувати одержаний результат.

Розв'язок задачі:

Роки	Первісна вартість	Розрахунковий пробіг	Ліквідаційна вартість	Термін корисного використання	Річна сума амортизації	Нагромаджена сума амортизації	Залишкова вартість

Задача №5

Визначити суму амортизації конвеєрної лінії з виготовлення корків для шампанського за кожен рік експлуатації на основі наведених даних (за допомогою виробничого та методу прискореного зменшення залишкової вартості):

первісна вартість верстату – 490000 грн.,

ліквідаційна вартість – 41000 грн.,

строк корисного використання – 5 років.

Протягом 5-и років експлуатації верстату планується виготовити продукції:

за 1-й рік – 600000 шт., за 2-й рік – 500000 шт., за 3-й рік – 540000 шт., за 4-й рік – 440000 шт.,

за 5-й рік – 380000 шт.

Порівняти отримані результати, зробити висновки про доцільність застосування того чи іншого методу нарахування амортизації, скласти бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Метод амортизації _____

Роки	Первісна вартість	Випуск продукції	Ліквідаційна вартість	Термін корисного використання	Річна сума амортизації	Нагромаджена сума амортизації	Залишкова вартість

Метод амортизації

Роки	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Термін корисного використання	Річна сума амортизації	Нагромаджена сума амортизації	Залишкова вартість

Задача №6

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки:

На поточний ремонт обладнання, який проводили робітники основного цеху в другому кварталі звітного року здійснено такі витрати:

- витрачено запасні частини – 98000 грн.;
- витрачено матеріали – 130000 грн.;
- нараховано заробітну плату – 49450 грн.;
- проведено відрахування єдиного соціального внеску від нарахованої заробітної плати – ?

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №7

Підприємством у лютому 2019 року придбано перфратор вартістю 5400 грн. (в т. ч. ПДВ). Переданий в експлуатацію у лютому 2019 року, а вибув – у квітні 2020 року.

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки.

Довідкові дані. Нарахування амортизації інших необоротних активів згідно з п. 27 П(С) БО №7 «Основні засоби» та обліковою політикою підприємства здійснюється в розмірі: 50% амортизованої суми при передачі їх в експлуатацію та решта 50% у місяці їх вибуття з експлуатації.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №8

Підприємство реалізувало легковий автомобіль Renault Megane за ціною 410000 грн. (в т. ч. ПДВ). Первісна вартість автомобіля складає 648 000 грн., сума зносу- 480 000 грн.

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки (визначити фінансовий результат від реалізації легкового автомобіля).

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №9

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки.

Підприємство згідно Акту списання основних засобів ліквідує поліграфічний принтер. Первісна вартість якого складає 23 000 грн., знос - 21 000 грн.

При ліквідації понесено наступні витрати:

- нарахована заробітна плата за демонтаж поліграфічного принтера – 1100грн. ;
- проведено відрахування на ЄСВ (згідно чинного законодавства) – ? ;
- проведено утилізацію картриджів – 700 грн..

В результаті ліквідації одержано:

- металобрухт – 3200 грн;
- запасні частини –1700 грн.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №10

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки.

Для адміністративних потреб підприємство придбало програмний продукт «Windows 10» – 2500 грн. (в т.ч. ПДВ) та антивірусну програму «Avira» – 600 грн. (в т.ч. ПДВ). Окрім того, за налаштування програм фірми було додатково сплачено 1000 грн. (в т.ч. 400грн. – за «Windows 10» та 600 грн. – за «Avira»).

Абонентська плата за обслуговування і оновлення антивірусної програми «Avira» у місяць складає 240 грн. (в т.ч. ПДВ).

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №11

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки:

Підприємство придбало програмний продукт для ведення бухгалтерського обліку «SAP». Вартість активу – 20000 грн. (в.т.ч. ПДВ). Для його налаштування додатково було сплачено фірмі - розробнику – 6200 грн. (в.т.ч. ПДВ). Отримано рахунок за навчання персоналу для роботи з продуктом – 5000 грн. (в.т.ч. ПДВ). Протягом місяця отримано рахунок за оновлення і абонентське обслуговування програми – 1100 грн. (в.т.ч. ПДВ).

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №12

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки:

Працівники підприємства створили програмний продукт «Аналіз матеріальних та трудових витрат». Розробникам нараховано заробітну плату в сумі 30000 грн., нараховано ЄСВ на заробітну плату – ?.

Окрім того, замовлено послуги МП «MEDOC» для синхронізації вказаного продукту із загальною інформаційною системою підприємств – 8400 грн. (в т.ч. ПДВ).

Програмний продукт «Аналіз матеріальних та трудових витрат» введений в експлуатацію.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №13

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення і зробити необхідні розрахунки:

Внаслідок висновку про моральне старіння програмного продукту «1 С Бухгалтерія 7.7» адміністрацією прийнято рішення про його ліквідацію. Первісна вартість програмного продукту на момент прийняття рішення складає 3600 грн., сума накопиченої амортизації складає 3400 грн.. З метою збереження основної бази даних, замовлено та оплачено послуги програміста для перенесення інформації з ліквідованого програмного продукту на іншу програму у розмірі 2000 грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність основних засобів.
2. За якими групами класифікуються основні засоби?
3. Який нормативний акт регулює організацію та ведення бухгалтерського обліку основних засобів?
4. Дайте визначення понять: амортизація, знос основних засобів, первісна вартість, переоцінена вартість, вартість, яка амортизується, ліквідаційна вартість.
5. Охарактеризуйте види оцінювання основних засобів.
6. За якою вартістю зараховуються придбані (створені) основні засоби? Що до неї входить?
7. Які причини вибуття основних засобів?
8. Охарактеризуйте особливості переоцінки основних засобів.
9. Які рахунки та документи призначені для обліку основних засобів?
10. Розкрийте сутність та особливості амортизації основних засобів.
11. Що таке «термін корисного використання (експлуатації) необоротних активів»?
12. Охарактеризуйте методи нарахування амортизації основних засобів.
13. Які рахунки використовуються для обліку зносу (амортизації) необоротних активів підприємства?
14. Якими нормативно-правовими документами регулюється облік необоротних активів?
15. Які активи належать до «Інших необоротних активів»?
16. Розкрийте сутність нематеріальних активів.
17. Які особливості оцінювання та переоцінювання нематеріальних активів?
18. Які рахунки і документи використовуються для обліку нематеріальних активів?
19. Охарактеризуйте особливості амортизації нематеріальних активів.

Тема 6. Облік виробничих запасів

Практичне заняття 7 – 2 год.

1. Поняття виробничих запасів, їх класифікація і оцінка.
2. Документальне оформлення руху виробничих запасів.
3. Облік запасів на складі і його взаємозв'язок з обліком в бухгалтерії.
4. Облік надходження запасів і розрахунків з постачальниками.
5. Облік витрачання запасів.
6. Особливості обліку МШП.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

На основі наведених у таблиці господарських операцій скласти бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
	Д-т	К-т	
Придбано матеріали у постачальника: (в т.ч. ПДВ)			146000 ?
Придбано МШП через підзвітну особу: (в т.ч. ПДВ)			26500 ?
Оприбутковано матеріали, отримані у вигляді благодійних внесків			91000
Оприбутковано безоплатно отримане паливо			18000
Оприбутковано виробничі запаси, як внесок у статутний капітал			96000
Оприбутковано виробничі запаси як лишки, які виявленні під час інвентаризації			9600
Оприбутковано відходи з основного виробництва			3400
Виявлено нестача матеріалів при прийманні вантажу з вини постачальника			13200
Пред'явлено претензію постачальнику за нестачу матеріалів			13200
Оприбутковано виробничі запаси, отримані від ліквідації об'єктів основних засобів			17600
Реалізовано виробничі запаси (без ПДВ): Сума ПДВ:			58000 ?
Списується фактична собівартість реалізованих виробничих запасів			31000
Витрачено для потреб основного виробництва паливо			10000
Витрачено матеріали для виправлення виробничого браку			3200
Безоплатно передано МШП			21000
Витрачено виробничих запасів на освоєння нових видів продукції			23000
Безоплатно передано матеріали			20000
Витрачено виробничі запаси для модифікації основних засобів			48000
Списано втрати виробничих запасів, понесені внаслідок стихійного лиха			7900
Відпущено зі складу МШП для пакування подарункових боксів (продукції)			4400

Задача №2

Визначити фактичну собівартість використаних на виробництво матеріалів за середньою ціною на основі таких даних:

1. Залишок матеріалів на початок місяця – 600 од. за ціною 37 грн.
2. Поступлення матеріалів за місяць:
 - 300 од. за ціною 39,50 грн.
 - 250 од. за ціною 32,30 грн.
 - 340 од. за ціною 34,10 грн.
3. Витрачено за місяць матеріалів – 1 190 од.
4. Середній відсоток ТЗВ – 11 %

На фактичну собівартість використаних матеріалів скласти бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Вартість списання матеріалів за даним методом визначається за формулою:	
Розрахунок середньої ціни:	
Вартість витрачених за місяць матеріалів:	
Визначення суми ТЗВ:	
Фактична собівартість використаних матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №3

Визначити фактичну собівартість використаних на виробництво матеріалів за середньою ціною на основі таких даних:

залишок матеріалів на початок місяця – 700 од. за ціною 23 грн;

поступлення матеріалів за місяць:

400 од. за ціною 24,00 грн.;

150 од. за ціною 23,80 грн.;

640 од. за ціною 26,80 грн.;

витрачено за місяць матеріалів – 1800 од.

Середній відсоток ТЗВ – 12,3 %.

На фактичну собівартість використаних матеріалів скласти бухгалтерські проведення, проаналізувати отриманий результат.

Розв'язок задачі:

Вартість списання матеріалів за даним методом визначається за формулою:	
Розрахунок середньої ціни:	
Вартість витрачених за місяць матеріалів:	
Визначення суми ТЗВ:	
Фактична собівартість використаних матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №4

Зробити необхідні розрахунки та скласти бухгалтерські проведення:

1. Отримано рахунок постачальника, в якому зазначено вартість матеріалів:

- за обліковими цінами – 48000 грн.;
- транспортні витрати – 12000 грн.

2. При прийманні матеріалів виявлено нестачу матеріалів на суму 2700 грн., в т.ч. з вини експедитора – 980 грн.

3. Оприбутковано на склад фактично отримані матеріали – ?

4. Нарахована заробітна плата за розвантаження матеріалів – 2900 грн.

5. Проведені відрахування єдиного соціального внеску від нарахованої заробітної плати – ?

6. Витрачено на основне виробництво матеріали – 34800 грн.

7. Списано ТЗВ по витрачених на основне виробництво матеріалах – ?

Залишок матеріалів на складі на початок місяця за фактичною собівартістю – 31000 грн., а за ціною придбання – 28000 грн.

8. Визначити залишок матеріалів на складі на кінець місяця за фактичною собівартістю та за цінами придбання – ?

Розв'язок задачі:

Вартість витрачених за місяць матеріалів:	
Визначення суми ТЗВ:	
Фактична собівартість використаних матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №5

Визначити фактичну собівартість використаних на виробництво матеріалів за методом FIFO на основі таких даних:

1. Залишок матеріалів на початок місяця – 1500 од. за ціною 31 грн.
2. Придбано матеріалів за місяць:
 800 од. за ціною 43,2 грн.
 680 од. за ціною 44,8 грн.
 790 од. за ціною 35,9 грн.
3. Витрачено за місяць матеріалів – 2950 од.
4. Середній відсоток ТЗВ – 12,7%

На фактичну собівартість використаних матеріалів скласти бухгалтерські проведення.

Розв’язок задачі:

Вартість витрачених за місяць матеріалів за методом FIFO:	
Визначення суми ТЗВ на витрачені матеріали:	
Фактична собівартість витрачених матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №6

Використовуючи наведені дані, визначити фактичну собівартість витрачених на виробництво матеріалів, використовуючи метод FIFO.

1. Залишок матеріалів на початок місяця – 3200 од. за ціною 33 грн. (без ПДВ) та сума транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ) – 11500 грн.

2. Підприємство на протязі звітного періоду придбало у постачальника виробничі запаси:

- 1000 од. за купівельною вартістю – 44000 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- 3200 од. за купівельною вартістю – 144000 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- 4500 од. за купівельною вартістю – 189000 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- транспортні послуги на перевезення – 29520 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- нарахована зарплата робітників за розвантаження матеріалів – 2850 грн;
- проведено нарахування на заробітну плату ЄСВ (22%) – ?

3. Витрачено на виробництво матеріалів (9300 од.) на суму – ?

4. Визначити і списати суму ТЗВ – ?

Скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Вартість витрачених за місяць матеріалів за методом FIFO:	
Визначення суми ТЗВ на витрачені матеріали:	Середній % ТЗВ = _____ Суму ТЗВ по витрачених матеріалах = _____
Фактична собівартість витрачених матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №7

Використовуючи наведені дані, визначити фактичну собівартість витрачених на виробництво матеріалів, використовуючи метод середньозваженої ціни.

1. Залишок матеріалів на початок місяця – 1050 од. за ціною 24,25 грн.(без ПДВ), сума транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ) – 4 524 грн.

2. Підприємство на протязі звітного періоду придбало у постачальника виробничі запаси:

- 5840 од. за купівельною вартістю 146000 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);

- 3200 од. за купівельною вартістю 86400 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);

- 6000 од. за купівельною вартістю 144000 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);

- транспортні послуги на перевезення – 23615 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);

- нарахована зарплата робітників за розвантаження матеріалів 4545 грн;

- проведено нарахування ЄСВ –?

3. Витрачено на виробництво матеріалів (12000 од.) на суму – ?

4. Визначити і списати суму ТЗВ –?

Скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Вартість списання матеріалів за даним методом визначається за формулою:	
Розрахунок середньої ціни:	
Вартість витрачених за місяць матеріалів:	
Визначення суми ТЗВ:	Середній % ТЗВ = _____ Суму ТЗВ по витрачених матеріалах=
Фактична собівартість використаних матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №8

Використовуючи наведені дані, визначити фактичну собівартість витрачених на виробництво матеріалів, використовуючи метод FIFO.

1. Залишок матеріалів на початок місяця – 1200 од. за ціною 26 грн. (без ПДВ), сума транспортно-заготівельних витрат (ТЗВ) – 7488 грн.

2. Підприємство на протязі звітного періоду придбало у постачальника виробничі запаси:

- 2000 од. за купівельною вартістю 56000 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- 1800 од. за купівельною вартістю 48600 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- 2750 од. за купівельною вартістю 72875 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- транспортні послуги на перевезення – 27800 грн. (в т.ч. ПДВ – ?);
- нарахована зарплата робітників за розвантаження матеріалів 2300 грн;
- проведено нарахування ЄСВ (22%) –?

3. Витрачено на виробництво матеріалів (4500 од.) на суму –?

4. Визначити і списати суму ТЗВ –?

Скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Вартість витрачених за місяць матеріалів за методом FIFO:	
Визначення суми ТЗВ на витрачені матеріали:	Середній % ТЗВ = _____ Суму ТЗВ по витрачених матеріалах =
Фактична собівартість витрачених матеріалів:	

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №9

Здійснити необхідні розрахунки та відобразити їх на рахунках бухгалтерського обліку. Дані для розв'язування задачі подані в таблиці нижче:

Розв'язок задачі:

Показники	Облікова ціна, грн.	Фактична собівартість, грн.
Залишок матеріалів на початок місяця	400000	600000
Надійшло матеріалів за місяць	500000	800000
Сума ТЗВ	?	
% ТЗВ	?	
Витрачено матеріалів на виробництво	600000	?
Залишок на кінець місяця	?	?

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Питання для самоконтролю:

1. Розкрийте сутність поняття «запаси» та їх склад.
2. Які фактичні витрати входять до собівартості запасів при їх придбанні?
3. Які складові виробничої собівартості запасів?
4. За допомогою яких методів здійснюється оцінювання запасів при їх вибутті?
5. Охарактеризуйте метод оцінювання запасів при вибутті – ідентифікаційної собівартості.
6. Як розраховується середньозважена собівартість запасів?
7. Розкрийте сутність метода ФІФО.
8. У чому полягає сутність методу нормативних витрат?
9. Як розраховується торгова націнка за методом середнього відсотка?
10. Які рахунки призначені для обліку запасів?
11. Із використанням яких документів здійснюється оформлення операцій із запасами?
12. Охарактеризуйте особливості обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Тема 7. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості

Практичне заняття 8-9 – 4 год.

1. Поняття грошових коштів. Форми безготівкових розрахунків.
2. Облік касових операцій.
3. Облік операцій на поточному та інших рахунках в банку.
4. Облік розрахунків з підзвітними особами.
5. Поняття та класифікація дебіторської заборгованості.
6. Облік поточної дебіторської заборгованості:
 - а) облік поточної дебіторської заборгованості за товари, роботи і послуги;
 - б) облік іншої поточної дебіторської заборгованості.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Скласти бухгалтерські проведення, підрахувати обороти за день і визначити залишок готівки в касі на кінець дня. Проаналізувати отримані результати та прийняти рішення

Вихідні дані (витяг з касової книги)

Ліміт каси на кінець дня – 200 грн.

Дата	Зміст операції	Сума, грн.		Кореспонденція рахунків	
		Прихід	Розхід	Д-т	К-т
	Залишок на початок дня (01.11.202__р.)	150			
01.11	За чеком з розрахункового рахунку на операційні витрати	3450			
01.11	Механіку Кушніру Я.С. під звіт на відрядження		2300		
01.11	Від Бойка Й.В. залишок невикористаної підзвітної суми	425			
01.11	Від працівників підприємства за реалізовані їм матеріали	3860			
01.11	Бухгалтеру Дорошу І.Є. перевитрати за авансовим звітом		965		
01.11	За актом ревізії внесено матеріально-відповідальною особою виявлений надлишковий залишок грошей в касі	2900			
01.11	За чеком на виплату заробітної плати за 1-шу половину місяця	38000			
01.11	За відомістю видано аванс працівникам		38000		
01.11	Виплачено аліменти, утримані із заробітної плати за виконавчими листами		2100		
01.11	Від майстра Безушка Ю. В. в погашення заборгованості за відшкодування матеріального збитку	5000			
01.11	За відомістю видана допомога з тимчасової втрати працездатності		2900		
01.11	Куліковській М. В. у підзвіт на операційні витрати		2950		
	Залишок на кінець дня 01.11. 202__р.				

Задача №2

Проаналізувати господарські операції і відобразити їх на рахунках бухгалтерського обліку. Визначити залишок коштів в касі на кінець дня (залишок грошей в касі на початок дня склав – 500грн.), скласти звіт касира на основі таких операцій:

1. - поступили гроші з розрахункового рахунку для господарських потреб – 5200 грн.;
2. - видано під звіт Левинцю К. М. – 2700 грн.;
3. - поступило від Микитинець Н. Р. залишок невикористаних підзвітних сум – 450 грн.;
4. - поступило від Гриника І. Р. як спонсорська допомога в рекламних цілях – 15000 грн.;
5. - одержані з банку кошти для виплати частки засновникам – 50000 грн.
6. - оплачено Ковальчук Є.К. її частку в статутному капіталі – 40000 грн.;
7. - отримано за реалізоване на сторону паливо – 4850 грн.;
8. - видано аліменти, утримані із заробітної плати за виконавчими листами – 1700 грн.;
9. - директору Кушніру Я. С. видано на господарські витрати – 1540 грн.
10. - виплачено Цюрик С. П. допомогу по вагітності і пологах – 29000 грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №3

На основі наведених даних: заповнити журнал господарських операцій; скласти бухгалтерські проведення; заповнити витяг з касової книги підрахувати обороти за день та визначити залишок готівки в касі на кінець дня.

Ліміт каси на кінець дня – 1200 грн.

Проаналізувати отримані результати та прийняти рішення

Вихідні дані:

Залишок на початок дня – 1100 грн.

1. Одержано з банку за чеком № 261118 від 02.05.202__ р. для виплати заробітної плати – 20000 грн.
2. Виплачена з каси заробітна плата працівникам підприємства за платіжною відомістю №9 – 27200 грн.
3. Здано в банк на поточний рахунок не виплачену заробітну плату – 5200 грн.

4. Проведено інвентаризацію у касі підприємства та виявлено нестачу коштів на суму 6800 грн.
5. Встановлена винна особа касир відшкодовує шкоду (вносить нестачу в касу) – 6800 грн.
6. Одержано від засновників як внесок до статутного капіталу – 15000 грн.
7. Видано під звіт директору підприємства кошти на відрядження – 1500 грн.
8. Одержано від директора залишок невикористаної підзвітної суми – 150 грн.
9. Видано кошти працівнику для відкриття візи до США – 2800 грн.
10. Виплачено аліменти – 3800 грн.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Витяг з касової книги

Дата	Зміст операції	Сума, грн.		Кореспонденція рахунків	
		Прихід	Розхід	Д-т	К-т
	Залишок на початок дня (02.05.202__р.)				

	Залишок на кінець дня (02.05.202__р.)				

Задача №4

Скласти бухгалтерські проведення, підрахувати обороти за звітний місяць і визначити залишок коштів на поточному рахунку на кінець місяця.

Вихідні дані: (витяг з виписки банку з розрахункового рахунку).

Дата	Зміст операції	Сума, грн.		Кореспонденція рахунків	
		Дт	Кт	Д-т	К-т
01.11	Залишок на _____202__р..		250000	Д-т	К-т
02.11	Надійшло від покупців: за реалізовану продукцію відшкодування транспортних витрат		209406 8000		
04.11	Перераховані грошові кошти для виплати заробітної плати	68500			
06.11	Зараховано у національній валюті еквівалент проданої валюти		47000		
10.11	Перераховано в бюджет: податок на дохід фізичних осіб податок на прибуток кредиторську заборгованість за проходження термінів позивної давності	14200 39540 3600			
12.11	Передано з каси на розрахунковий рахунок виручка за реалізовані матеріали		8500		
15.11	Зарахована короткотермінова позика		35000		
22.11	Внесено в бюджет ПДВ	34000			
25.11	Перераховано на картковий рахунок сума допомоги по вагітності і пологах	35000			
27.11	Одержано кошти як внесок до статутного капіталу		75000		
28.11	Перераховано постачальникам за одержані матеріальні цінності	90087			
29.11	Погашена заборгованість за короткотермівовою позикою	30000			
30.11	Одержано з каси суму невикрашеної заробітної плати		5000		
	Залишок на 30.11. 202__р.				

Задача №5.

На основі наведених даних: заповнити журнал господарських операцій; скласти бухгалтерські проведення; підрахувати обороти за місяць та визначити залишок коштів на розрахунковому рахунку.

Вихідні дані:

(витяг з виписки банку з розрахункового рахунку).

Сальдо на 01.05. 202__ р. – 460000 грн.

02.05. – оплачено поштово-телеграфні послуги 5300 грн.

03.05. – перераховані кошти установі банку за розрахунково-касове обслуговування – 2400 грн.

05.05. – зараховано проценти банку за зберігання коштів на поточному рахунку – 43000 грн.

08.05. – перераховано ЄСВ – 50000 грн.

09.05. – повернено раніше одержаний аванс під поставку матеріальних цінностей – 15000 грн.

10.05. – одержані кошти від спонсора для ремонту презентації зали – 85000 грн.

11.05. – зарахована попередня оплата (аванс) від покупця – 98000 грн.

12.05. – помилково зарахована сума – 2000 грн.

13.05. – повернена переплата з ПДВ – 18600 грн.

16.05. – повернуто помилково зараховані кошти власнику – 2000 грн.

17.05. – сплачено пеню за прострочення у поверненні коштів – 58 грн.

20.05. – одержано на погашення заборгованості векселем – 36000 грн.

23.05. – зарахована виручка від реалізації продукції вітчизняним покупцям – 140800 грн.

25.05. – повернена сума невикористаних коштів, які раніше були перераховані для купівлі іноземної валюти – 25000 грн.

27.05. – зараховані кошти від продажу поточних фінансових інвестицій – 98000 грн.

30.05. – видана готівка в касу для господарських потреб – 70000 грн.

Журнал реєстрації господарських операцій

Дата	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
	Залишок на _____ 202__ р..			

	Залишок на _____ 202__ р.			

Задача №6

На основі наведених даних: заповнити журнал господарських операцій; скласти бухгалтерські проведення; підрахувати обороти за місяць та визначити залишок коштів на розрахунковому рахунку.

Вихідні дані:

(витяг з виписки банку з розрахункового рахунку).

Сальдо на 01.06. 202__ р. – 399860 грн.

- 01.06. – отримано кошти від продажу іноземної валюти – 260000 грн.
- 03.06. – перераховані кошти за медогляд працівників – 2800 грн.
- 05.06. – засновником внесені кошти до статутного капіталу – 210000 грн.
- 08.06. – оплачено вексель, виданий постачальнику – 105000 грн.
- 09.06. – отримано надлімітний залишок готівки – 20000 грн.
- 11.06. – видано за чеком кошти для повернення частки засновнику – 50000 грн.
- 12.06. – перераховані кошти на депозитний рахунок – 123000 грн.
- 17.06. – перераховані кошти на корпоративний спеціальний платіжний засіб – 18000 грн.
- 20.06. – перераховано попередню оплату за митне оформлення – 70000 грн.
- 23.06. – зарахована виручка за надані послуги – 26000 грн.
- 24.06. – одержано аванс від покупця – 68000 грн.
- 25.06. – зараховано короткострокову позику банку – 190000 грн.
- 27.06. – повернуто покупцю зайві отримані кошти – 16000 грн.
- 28.06. – перераховано в бюджет сума єдиного податку – 93000 грн.
- 29.06. – зараховано кошти від реалізації фінансових інвестицій – 86000 грн.
- 30.06. – погашена заборгованість за використану електроенергію – 70000 грн.

Журнал реєстрації господарських операцій

Дата	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
	Залишок на _____ 202__ р.			

	Залишок на _____ 202__ р..			

Задача №7

На основі наведених даних: заповнити журнал господарських операцій; скласти бухгалтерські проведення

Вихідні дані:

МП «Компромiс» на основі укладеного договору відкрило електронний гаманець в банку.

01.02. 202__ р. – було зараховано на електронний гаманець підприємства 1800 грн.

05.02. 202__ р. – у підприємства покупець придбав товар на суму 960 грн. (у т.ч. ПДВ), розраховувались електронними грошима.

08.02. 202__ р. – покупець одержав товар.

13.02. 202__ р. – підприємство купило товар у іншого підприємства за електронні гроші на суму 470 грн. (у т.ч. ПДВ).

17.02. 202__ р. – підприємство перевело 500 грн. з електронного гаманця на розрахунковий рахунок (курс конвертації: одна електронна гривня до однієї безготівкової). Комісія банку від суми конвертації становить 1,5%.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №8

Визначити суму відшкодування чи перевитрат за звітом про використання коштів, наданих на відрядження, скласти бухгалтерські проведення.

Директор Борисів І. П. згідно наказу № 162-в перебував у відрядженні у м. Харкові на ТОВ «Обрій» з метою заключення договору на постачання ТМЦ. Він виїхав з Тернополя 4 лютого і повернувся 10 лютого. Вартість залізничного квитка – 406 грн. в одну сторону.

Борисів І. П. пред'явив квитанцію за проживання в готелі за 4 доби в розрахунку 1246 грн. за кожен добу (в т.ч. ПДВ). Аванс на відрядження виданий в розмірі 5800 грн. Добові, згідно наказу керівника підприємства обчислено в розмірі 160 грн. за добу. Крім цього пред'явлено товарний чек № 00585 від 8.02.202__ р. про придбання канцелярських товарів на суму 690 грн.(в т.ч. ПДВ).

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №9

Визначити загальну суму витрат на відрядження і списати їх на відповідні рахунки та відобразити їх на рахунках бухгалтерського обліку.

З 10.02. 202__ р. – 11.02.202__ р. менеджер Коваль І. С. згідно наказу був відправлений у відрядження м. Львів.

10.02. 202__р. з каси підприємства йому видано 3000 грн. на відрядження, (у відрядження він їздив на службовому автомобілі).

12.02. 202__р. Коваль І. С. подав до бухгалтерії Звіт про використання коштів наданих на відрядження та наступні документи:

- посвідчення про відрядження, в якому вказана дата вибуття з м. Тернополя 10 лютого, дата прибуття в м. Львів 10 лютого, дата вибуття з м. Львів 11 лютого, дата прибуття в м. Тернопіль – 11 лютого 202__р.

- товарний і касовий чек на придбання 40 літрів дизпалива (26 грн. за літр) – 1040 грн.

- чек на оплату послуг платної автостоянки – 50 грн.

- рахунок і чек за проживання в готелі на суму 700 грн.

Розмір добових, встановлений на підприємстві 180 грн.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №10

Визначити суму витрат на відрядження, відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Згідно з наказом директора підприємства направлено заступника головного бухгалтера Іржа О.П. у відрядження на 20 днів (з 03.03. по 22.03. 202__р.).

Із каси 02.03.202__р. йому виданий аванс на відрядження в розмірі 18000 грн.

Встановлена сума добових на підприємстві складає 400 грн. в день.

Після повернення з відрядження Іржа О.П. подав до бухгалтерії 24.03. Звіт про використання коштів виданих на відрядження разом із наступними документами:

- залізничні квитки – на 1380 грн (в т.ч. ПДВ);
- рахунок готелю з 3.03. по 22.03. на суму 10800 грн (в т.ч. вартість сніданків 2000 грн);
- чек за послуги готелю з прання й прасування одягу 480 грн.
- чек на придбання підручника «Облік за міжнародними стандартами» 500 грн.
- листок непрацездатності з 16.03 по 21.03.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №11

Визначити суму витрат на відрядження, відобразити наведені господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Працівник з відділу аналітики та бізнес-консалтингу Попко В.Д. направлений у відрядження м. Київ з 14.04 по 17.04. 202__ р. з метою виступу з доповіддю на науково-практичній конференції.

Йй видано за видатковим касовим ордером під звіт 3600 грн. Після повернення Попко В.Д. подала у бухгалтерію такі документи:

- посвідчення про відрядження з 14.04 по 17.04 з необхідними відмітками;
- залізничні квитки – Тернопіль – Київ від 13.04. вартістю 280 грн. (в т.ч. ПДВ), Київ – Тернопіль від 17.04. вартістю 294 грн. (в т.ч. ПДВ);
- квитанцію і чек за проживання в готелі з 14.04. по 17.04 на суму 2900 грн. (в т.ч. ПДВ).
- касовий чек на оплату картки поповнення рахунку мобільного телефону – 150 грн.
- розмір добових встановлений на підприємстві – 280 грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №12

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проводки та зробити необхідні розрахунки.

МП «Пролісок» реалізувало продукцію:

- а) ТОВ «Прогрес» на суму 13400 грн. (в т. ч. ПДВ), за яку отримало кошти після її відвантаження. Собівартість реалізованої продукції – 8900 грн.
- б) ТОВ «Поле» на суму 18000 грн. (в т. ч. ПДВ) за яку попередньо отримало передоплату в розмірі 12000 грн. Собівартість реалізованої продукції – 15000 грн.
 - 1) Визначити: чистий дохід від реалізації продукції;
 - 2) Визначити та списати фінансовий результат від реалізації продукції.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №13

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проводки та зробити необхідні розрахунки.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1	Реалізовано покупцям паливо (в т. ч. ПДВ)			82000
2	Отримано від покупців кошти за реалізоване раніше паливо			30000
3	Одержано від покупця вексель за реалізоване їм паливо			12000
4	Погашена заборгованість покупців за рахунок поточних фінансових інвестицій			40000
5	Списана дебіторська заборгованість за рахунок резерву сумнівних боргів			28000
6	Відновлено суму дебіторської заборгованості покупця, яка раніше була визнана безнадійною			12000
7.	Повернуто покупцеві зайво перераховані кошти			2000
8	Списана безнадійна дебіторська заборгованість за рахунок резерву сумнівних боргів			12000
9	Списуються на витрати безнадійна дебіторська заборгованість (та яка не покрита сумою резерву сумнівних боргів)			6800

Питання для самоконтролю:

1. Що таке кошти?
2. Охарактеризуйте форми розрахунків, які виникають між підприємством та його контрагентами в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності.
3. Які особливості обліку коштів у касі?
4. Які документи використовуються для документального оформлення операцій із готівковими коштами?
5. Які вимоги та обмеження висуваються до організації готівкових розрахунків?
6. Які терміни витрачання готівки?
7. Дайте визначення поняттям «резиденти» і «нерезиденти».
8. Які особливості обліку іноземної валюти в касі підприємства?
9. Які документи необхідно подати до банківської установи для відкриття поточного рахунку?
10. Які існують форми безготівкових розрахунків?
11. Які документи використовуються для документального оформлення безготівкових розрахунків?
12. Які вимоги висуваються до складання платіжних документів?
13. Які рахунки призначені для обліку коштів?
14. Яке Положення (стандарт) бухгалтерського обліку визначає методологічні засади формування інформації про дебіторську заборгованість та її розкриття у фінансових звітах?
15. Дайте визначення понять «дебітори», «дебіторська заборгованість», «поточна дебіторська заборгованість», «довгострокова дебіторська заборгованість».
16. На які види поділяють дебіторську заборгованість залежно від її виникнення?
17. Які рахунки використовують для обліку поточної дебіторської заборгованості?
18. За яких обставин виникає дебіторська заборгованість за товари і послуги?
19. Які бухгалтерські проводки здійснюються щодо розрахунків із покупцями?
20. Що таке сумнівний борг?
21. Яким чином здійснюють класифікацію дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги?

Тема 8. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу

Практичне заняття 10-11 – 4 год.

1. Оперативний облік особового складу та використання робочого часу.
2. Облік виробітку робітників.
3. Техніка підрахунку заробітної плати за відпрацьований час і виконаний обсяг робіт.
4. Техніка підрахунку заробітної плати за невідпрацьований час.
5. Облік нарахувань на соціальні заходи
6. Облік утримань із заробітної плати.
7. Аналітичний і синтетичний облік праці і зарплати.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Бригада у складі 3-х осіб виконала роботу за нарядом на суму 48000 грн. Враховуючи нижче наведені дані необхідно:

1. Скласти бухгалтерські проведення.
2. Визначити заробіток кожного члена бригади.
3. Провести обов'язкові утримання із заробітної плати.
4. Визначити суму заробітної плати до видачі.

№ з/п	П.І.П.	Розряд	Фактично відпрацьовано годин	Годинна тарифна ставка, грн.
1.	Трикотай Д.І.	3	178	30,50
2.	Симоник А.К.	4	146	36,80
3.	Чухренко І.В.	5	172	42,35

Календарний фонд робочого часу – 178 год.

Розв'язок задачі:

№ з/п	П.І.П.	Заробіток за тарифом, грн.	Коеф. розподілу	Відрядний заробіток, грн.	Утримано військовий збір, грн.	Утримано ПДФО, грн.	Заробітна плата до видачі, грн.
1.	Трикотай Д.І.						
2.	Симоник А.К.						
3.	Чухренко І.В.						
4.	Всього:						

Коефіцієнт розподілу заробітної плати за нарядом =

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №2

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

1. Нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва – 12300 грн.
2. Проведено відрахування єдиного соціального внеску за діючими тарифами – ?
3. Здійснено утримання із заробітної плати:
 - ПДФО - ?
 - військовий збір - ?
 - аліменти в розмірі 25% - ?
4. Видана заробітна плата працівникові з каси – ?

Розв'язок задачі:

Проведено відрахування ЄСВ:
Утримано військовий збір:
Утримано ПДФО:
Утримано аліменти:
Сума заробітної плати до виплати:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №3

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

1. Утримання заробітної плати - ?
2. Визначити суму заробітної плати до видачі - ?

Працівнику відділу маркетингу нарахована за місяць:

- заробітна плата у розмірі – 14500 грн;
- премія за високі досягнення у роботі – 10000 грн;

Даний працівник не повернув залишок виданих йому раніше під звіт коштів в сумі 130 грн. Унаслідок псування працівником матеріальних цінностей підприємству було завдано збиток, який оцінено у сумі 1800 грн.

Згідно виконавчого листа з нього необхідно утримати аліменти на користь неповнолітньої дитини у розмірі 25%.

Розрахунок:

Утримано ПДФО:
Утримано військовий збір:
Утримано неповернуту вчасно підзвітну суму:
Утримано суму завданого збитку:
Утримано аліменти:
Сума заробітної плати до виплати:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №4

Визначити:

- суми нарахованої заробітної плати кожного працівника;
- суми утримань з неї;
- суму до видачі.

Вихідні дані:

№ з/п	П.І.П.	Посада	Посадовий оклад (відрядна розцінка), грн.	Відпрацьований (час, кількість виготовленої продукції)	Додаткові дані
1.	Король І.С.	Головний бухгалтер	29800	18 днів	Сплачує аліменти на 2-х дітей
2.	Прус Л.В.	Слюсар 3-го розряду	36,80	160 штук	Має на утриманні 3-х дітей до 18 років

Розв'язок:

№ з/п	П.І.П.	Сума нарахованої заробітної плати, грн.	Утримано військовий збір, грн.	Утримано о ПДФО, грн.	Утримано аліменти, грн.	Заробітна плата до виплати, грн.
1.	Король І.С.					
2.	Прус Л.В.					

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача 5.

Працівнику підприємства встановлено оклад 4800 грн. У звітному місяці він відпрацював 17 робочих днів. Графіком передбачено 21 робочий день. Визначити зарплату працівника та суми обов'язкових утримань із заробітної плати за поточний місяць, скласти бухгалтерські проведення, проаналізувати отриманий результат.

Додаткові дані: на утриманні працівника двоє дітей віком до 18 років.

Розв'язок задачі:

Розрахунок:

Заробітна плата працівника за поточний місяць:
Утримано військовий збір:
Утримано ПДФО:
Сума заробітної плати до виплати:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №6

Нарахувати заробітну плату працівникам, визначити суми обов'язкових утримань із зарплати і суму заробітної плати до виплати використовуючи такі дані:

Прізвище, ім'я, по-батькові	Посадовий оклад, грн.	Тарифна ставка за год., грн.	Фактично відпрацьований час, год.	%, премії
1. Семенюк А.В.	5600	-	182	10
2. Волошин Н.П.	7800	-	160	-
3. Булгакова І.В.	-	32	182	20
4. Терещенко А.Г.	-	36	134	-

Терещенко А.Г. сплачує аліменти на двох дітей.

Календарний фонд робочого часу 182 годин. На розраховані суми скласти бухгалтерські проведення (тільки по працівнику Терещенко А. Г.).

Розв'язок задачі:

Заробітна плата працівників за поточний місяць: 1. Семенюк А.В. 2. Волошин Н.П. 3. Булгакова І.В. 4. Терещенко А.Г.
Здійснено утримання військового збору: 1. Семенюк А.В. 2. Волошин Н.П. 3. Булгакова І.В. 4. Терещенко А.Г.
Здійснено утримання ПДФО: 1. Семенюк А.В. 2. Волошин Н.П. 3. Булгакова І.В. 4. Терещенко А.Г.
Здійснено утримання аліментів на двох дітей із заробітної плати Терещенко А. Г.:
Сума заробітної плати до виплати: 1. Семенюк А.В. 2. Волошин Н.П. 3. Булгакова І.В. 4. Терещенко А.Г.

Скласти кореспонденцію рахунків з нарахування та утримань із заробітної плати Терещенко А. Г.:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №7

Розрахувати щомісячну суму відрахувань для створення резерву відпусток за березень 202__р.

Вихідні дані: на підприємстві працює 43 працівників. Прогнозний фонд оплати праці на 202__ р. становить 4635000 грн. річна сума відпускних – 98750 грн. Фонд заробітної плати за березень 2020 складає 108600 грн., з них на виробничий персонал припадає 68900 грн., а на адміністративний – 39700 грн.

Розв'язок задачі:

Розрахунок:

--	--	--	--	--

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №8

Тривалість щорічної відпустки працівника становить 24 календарних дні. Його загальний заробіток за останні 12 місяців склав 97300 грн.

Протягом року працівник перебував у відпустці без збереження заробітної плати 10 календарних днів.

Нарахувати відпускні, провести утримання із заробітної плати, скласти бухгалтерські проведення, проаналізувати отриманий результат.

Розв'язок задачі:

Розрахунок:

Середньоденна заробітна плата:
Сума відпускних:
Утримано військовий збір:
Утримано ПДФО:
Сума відпускних до виплати:
Виплачено працівникові сума відпускних:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №9

Нарахувати оплату за час відпустки, зробити необхідні записи на рахунках бухгалтерського обліку.

Головний енергетик заводу перебував у відпустці з 04.03.202__ р. по 28.03.202__ р.

Його дохід за останніх 12 місяців становив:

- заробітна плата за відпрацьований час – 113705 грн.
- одноразова матеріальна допомога – 11850 грн.
- виробнича премія за підсумками кварталу – 3500 грн.
- в січні перебував на лікарняному з 12.01.202__ р. по 20.01.202__ року – 11950 грн.

Розв'язок задачі:**Розрахунок:**

Середньоденна заробітна плата:
Сума відпускних:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума заробітної плати за час відпустки до виплати:
Виплачена працівникові сума відпускних:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №10

Нарахувати: заробітну плату за відпрацьований час та суму заробітної плати за час відпустки водію керівника підприємства Димарчуку І.І., який відпрацював за місяць 18 днів, місячний оклад 5970 грн. 4 дні перебував у відпустці, з них 2 дні без збереження заробітної плати.

Заробітна плата за попередні 12 місяців – 60240 грн.

Визначити суму нарахувань на заробітну плату та утримань із заробітної плати та відпускних.

Скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:**Розрахунок:**

Сума заробітної плати за відпрацьований час:
Середньоденна заробітна плата:
Сума відпускних:
Проведено відрахування ЄСВ:
Здійснено утримання ПДФО:
Здійснено утримання військового збору:
Сума заробітної плати за час відпустки до виплати
Виплачена працівникові сума заробітної плати за відпрацьований час та відпускні:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №11

Працівника прийняли на основне місце роботи 31.01.2020 року, протягом 2019 року працівник не працював. За лютий 2020 року нарахована заробітна плата в розмірі 13000 грн., за березень – 13800 грн. Листок непрацездатності виданий з 04.04.202__р. по 14.04.202__р. Стаж роботи – 6 років.

Нарахувати допомогу з тимчасової непрацездатності працівнику та провести необхідні утримання із заробітної плати.

Розв'язок задачі:

Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума допомоги з тимчасової непрацездатності до виплати:
Виплачена працівникові сума допомоги з тимчасової непрацездатності:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №12

Нарахувати допомогу з тимчасової непрацездатності Палінчук Л.С., яка прийнята на роботу 22.02. 202__р. Палінчук Л.С. 22.02. 202__р. захворіла та перебувала на лікарняному до 26.02.202__р. включно (5 к.дн.). Її посадовий оклад згідно з трудовим договором – 7800 грн. Страховий стаж становить 23 роки 2 місяці (лікарняний оплачують у розмірі – ?).

Провести необхідні утримання із заробітної плати.

Розв'язок задачі:

Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума допомоги з тимчасової непрацездатності до виплати:
Виплачена працівникові сума допомоги з тимчасової непрацездатності:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №13

Нарахувати допомогу з тимчасової непрацездатності працівнику Данилів Д.І., яка зарахована на посаду 21.09.2019. Вона перебувала на лікарняному по догляду за хворою дитиною до 14 років із 28.02.2020 до 12.03.2020 (13 к.дн.).

За розрахунковий період працівниці нарахували 46000 грн зарплати згідно з окладом. Страховий стаж працівниці становить 7 років 6 місяців. (Лікарняний оплачують у розмірі - ?).

Не відпрацьованих із поважних причин днів у розрахунковому періоді не було.

Провести необхідні утримання із заробітної плати.

Розв'язок задачі:

Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума допомоги з тимчасової непрацездатності до виплати:
Виплачена працівникові сума допомоги з тимчасової непрацездатності:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №14

Заремба Л.В. хворів із 15.02.2020 до 25.02.2020.

За розрахунковий період (лютий 2019 року – січень 2020 року) йому нараховано 106000 грн зарплати згідно з окладом.

Страховий стаж працівника становить 5 років 9 місяців (відсоток оплати лікарняного - ?%).

Не відпрацьованих із поважних причин днів у розрахунковому періоді 12 днів. На утриманні четверо неповнолітніх дітей.

Нарахувати допомогу з тимчасової непрацездатності працівнику та провести необхідні утримання із заробітної плати.

Розв'язок задачі:

Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума допомоги з тимчасової непрацездатності до виплати:
Виплачена працівникові сума допомоги з тимчасової непрацездатності:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №15

Нарахувати заробітну плату працівнику відділу збуту Тимченко Я.Б., яка відпрацювала за місяць 15 днів, місячний оклад 6275 грн. 5 робочих дні хворіла і надала в бухгалтерію лікарняний лист. 2 дні перебувала у відпустці без збереження заробітної плати. Заробітна плата за попередні 12 місяців 64240 грн., загальний трудовий стаж роботи 6,3 років.

Визначити суму відрахувань та утримань із заробітної плати.

Розв'язок задачі:

Розрахунок заробітної плати за відпрацьований час:
Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Проведено відрахування ЄСВ:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Нарахована до виплати сума заробітної плати до виплати:
Виплачена працівникові сума заробітної плати:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №16

Нарахувати заробітну плату за відпрацьований час і заробітну плату за період тимчасової непрацездатності працівнику відділу постачання Наушенко І.Б., яка відпрацювала за місяць 18 днів, місячний оклад 6975 грн. 4 робочі дні хворіла і надала в бухгалтерію лікарняний лист.

Заробітна плата за попередні 12 місяців 60240 грн., витрати на відрядження 2000 грн. Загальний трудовий стаж роботи 1,3 років.

Визначити суму відрахувань та утримань із заробітної плати.

Скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Розрахунок заробітної плати за відпрацьований час:
Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Проведено відрахування ЄСВ:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума заробітної плати до виплати:
Перераховано на картковий рахунок сума заробітної плати Наушенко І.Б.:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №17

Нарахувати заробітну плату працівнику основного виробництва Сливці Ф.В., який відпрацював за місяць 160 год. Тарифна ставка за 1 год. становить 36,50 грн. (кількість робочих днів 22, лікарняні 2 дні; стаж роботи 7 років 9 місяців; нарахована заробітна плата за 12 попередніх місяців – 78950 грн.).

Нараховано суму дивідендів – 12000 грн.; премія за підсумками року – 6000 грн.

Визначити суму відрахувань та утримань із заробітної плати.

Скласти необхідні бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Розрахунок заробітної плати за відпрацьований час:
Розрахунок суми допомоги з тимчасової непрацездатності (формула):
Заробітна плата працівника за період тимчасової непрацездатності:
Проведено відрахування ЄСВ:
Здійснено утримання військового збору:
Здійснено утримання ПДФО:
Сума заробітної плати до виплати:
Перераховано на картковий рахунок заробітна плата Сливки Ф.В.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1				
2				
3				
4				
5				

Питання для самоконтролю:

1. Види виплат працівникам та особливості їх оцінки (визнання).
2. За якими системами може здійснюватися оплата праці?
3. Який порядок нарахування на фонд оплати праці?
4. Який порядок нарахування утримань із заробітної плати?
5. Як розрахувати допомогу з тимчасової непрацездатності?
6. Які особливості синтетичного обліку розрахунків з оплати праці?
7. У чому сутність аналітичного обліку розрахунків з працівниками?
8. Які первинні документи використовують при обліку розрахунків з оплати праці?
9. Які види відпусток регламентовані вітчизняним законодавством?
10. В чому полягає сенс створення резерву оплати відпускних?
11. Які виплати приймаються до уваги для визначення середньої заробітної плати при розрахунку допомоги по тимчасовій непрацездатності та допомоги по вагітності та пологах?
12. Які види утримань вирізняють в практиці розрахунків з працівниками?
13. Назвіть порядок визначення та умови надання подат.

Тема 9. Облік процесу виробництва та витрат діяльності

Практичне заняття 12 – 2 год.

1. Поняття витрат, їх класифікація.
2. Облік прямих виробничих витрат.
3. Облік і розподіл загальновиробничих витрат.
4. Облік витрат від браку.
5. Зведений облік витрат на виробництво і визначення фактичної собівартості випущеної продукції.
6. Облік адміністративних витрат.
7. Облік витрат на збут.
8. Облік інших витрат операційної діяльності.
9. Облік інших витрат звичайної діяльності.
10. Облік витрат і втрат від надзвичайних подій.

Завдання для проведення практичних занять

Задача №1

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки, проаналізувати отриманий результат:

- для потреб основного виробництва здійснено такі витрати:
 - списані матеріали – 61500 грн.
 - нарахована заробітна плата робітникам основного виробництва – 8000 грн.
 - проведено нарахування ЄСВ за діючими тарифами –?
 - списані змінні загальновиробничі витрати – 11000 грн.
 - виявлено і списано з основного виробництва собівартість повного браку – 4100 грн.
 - випущена з виробництва і оприбуткована на склад готова продукція за фактичною собівартістю – ?
- (Незавершене виробництво на початок місяця – 83000 грн., на кінець місяця – 91000 грн.).

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Фактична собівартість випущеної з виробництва продукції =

Задача №2

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки, проаналізувати отриманий результат:

- для потреб основного виробництва здійснено такі витрати:
- списані матеріали – 500 400 грн.
- нарахована заробітна плата робітникам – 210 600 грн.
- проведено нарахування ЄСВ за діючими тарифами –?
- списані МШП – 41 000 грн.
- списані змінні загальновиробничі витрати – 61 200 грн.
- списані розподілені постійні загальновиробничі витрати – 44 200 грн.
- списані нерозподілені постійні загальновиробничі витрати – 21 300 грн.
- оприбутковано на склад з основного виробництва відходи – 4 300 грн.

- виявлено і списано з основного виробництва собівартість повного браку – 2 900 грн.
 - оприбуткована випущена з виробництва готова продукція за фактичною собівартістю – ?
- (Незавершене виробництво на початок місяця – 48 000 грн., на кінець місяця – 54 000 грн.).

Розв’язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Фактична собівартість випущеної з виробництва продукції=

Задача №3

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

1.	Придбано матеріали у постачальника	41 000 грн.
2.	ТЗВ по придбаних матеріалах	11 000 грн.
3.	Нарахована зарплату робітникам основного виробництва	30 000 грн.
4.	Проведено нарахування ЄСВ за діючими тарифами	?
5.	Для потреб основного виробництва списані матеріали	36 000 грн.
6.	Списані ТЗВ по витрачених матеріалах	?
7.	Списані змінні загальновиробничі витрати	9 600 грн.
8.	Оприбуткована готова продукція за фактичною собівартістю	?

Додаткові дані для розрахунків:

- залишок матеріалів на початок місяця за фактичною собівартістю – 30000 грн.,
- за цінами придбання – 22300 грн.;
- незавершене виробництво на початок місяця 68000 грн., на кінець місяця – 73000 грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Собівартість випущеної з виробництва продукції:

Визначення суми ТЗВ:

Середній % ТЗВ = _____

Суму ТЗВ по витрачених матеріалах =

Задача №4

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

За звітний місяць здійснено такі загальновиробничі витрати:

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дт	Кт
1.	Нарахована заробітна плата працівникам цеху	80 000		
2.	Здійснено нарахування на фонд заробітної плати ЄСВ за діючими ставками	?		
3.	Нарахована амортизація обладнання загальноцехового призначення	17 300		
4.	Списано МШП на загальновиробничі витрати	14 500		
5.	Прийнято до оплати рахунок від: тепломереж міськенерго телекому і списано для потреб цеху	110 000 63 000 19 000		
6.	Списано змінні загальновиробничі витрати (40% загальної суми від загальновиробничих витрат)	?		
7.	Списано постійні розподілені загальновиробничі витрати (35% загальної суми від загальновиробничих витрат)	?		
8.	Списано постійні нерозподілені загальновиробничі витрати (25% загальної суми від загальновиробничих витрат)	?		

Розрахунок:

Загальна сума загальновиробничих витрат=

Змінні загальновиробничі витрати =

Постійні розподілені загальновиробничі витрати =

Постійні нерозподілені загальновиробничі витрати =

Задача №5

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки.

За звітний місяць здійснено такі загальновиробничі витрати:

1.	Нарахована заробітна плата апарату управління цехом	93000 грн.
2.	Проведено нарахування ЄСВ за діючими тарифами	?
3.	Списано матеріали на цехові витрати	70000 грн.
4.	Прийнято до оплати рахунок Міськвітла на освітлення цеху	43000 грн.
5.	Нараховано знос господарського інвентаря, який використовується в цеху	24300 грн.
6.	Списані змінні загальновиробничі витрати на основне виробництво	?

При списанні здійснено розподіл витрат між продукцією «А» і «Б» пропорційно до основної заробітної плати виробничих робітників. По продукції «А» зарплата становила 136000 грн., по продукції «Б» – 156000 грн.

Розв'язок задачі:

Види продукції	Основна заробітна плата	Коефіцієнт розподілу	Сума загальновиробничих витрат
А			
Б			
Всього			

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №6

На основі наведених господарських операцій необхідно :

- а) скласти бухгалтерські проведення;
- б) здійснити певні розрахунки та визначити втрати від браку.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Виявлено на виробництві 5 одиниць невиправного браку (виробнича собівартість одного виробу – 1 990 грн.).			?
2.	На виправлення виробничого браку за місяць понесено наступні витрати: а) списано МШП; б) списано паливо; в) нарахована заробітна плата; г) проведено відрахування на ЄСВ.			1 000 890 1 500 ?
3.	Невиправний брак, оприбутковано як металобрухт			3 950
4.	Списано втрати від технічно неминучого браку			?

Задача №7

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

1. За звітний місяць підприємство понесло наступні витрати зі збуту продукції:
 - витрачені пакувальні матеріали – 18000 грн.;
 - прийнято до оплати рахунки транспортної організації за послуги з доставки продукції до станції відправлення – 33000 грн.;
 - акцептовано рахунок рекламного агентства за виготовлення рекламного щита – 12000 грн.;
 - прийнято до оплати рахунок страхової компанії за страхування продукції – 6700 грн.;
 - відпущено канцтовари для потреб відділу збуту – 1800 грн.;
 - списані МШП на маркетингові дослідження – 9300 грн.
2. Списані витрати зі збуту продукції – ?

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Витрати зі збуту продукції =

Задача №8

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

За звітний період здійснено такі загальногосподарські (адміністративні) витрати:

- нарахована заробітна плата апарату управління заводу – 63 000 грн.
- проведено нарахування єдиного соціального внеску за діючими тарифами – ?
- нарахована амортизація будівель заводоуправління – 21 300 грн.
- списана електроенергія, використана для освітлення приміщень заводоуправління, яка отримана від постачальника – 12 000 грн.
- оплачено відсоток за касове обслуговування банків – 3 900 грн.
- прийнято до оплати поштові, телеграфні і телефонні послуги – 4 100 грн.
- списані витрати на службові відрядження – 11 200 грн.

Списані за звітний період загальногосподарські витрати – ?

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Визначення загальногосподарських витрат за звітний місяць=

Задача №9

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Нараховано амортизацію будівлі складу готової продукції			14 000
2.	Створено резерв сумнівних боргів			28 000
3.	Нарахована та включена у витрати плата за оренду адміністративного приміщення			13 850
4.	Списуються витрати за розрахунково-касове обслуговування банком			11 200
5.	Визнанні штрафи та пені перед постачальником			31 000
6.	Відображено собівартість реалізованих виробничих запасів			41 000
7.	Нараховано відсотки за простроченою позикою			27 000
8.	Нарахована заробітна плата працівникам за ліквідацію стихійного лиха			38 000
9.	Отримано рахунок на оплату спожитої електричної енергії в корпусі їдальні підприємства			19 000
10.	Нараховано знос інструменту невиробничого призначення			2 200
11.	Списано матеріали на ліквідацію наслідків аварії			13 000
12.	Нараховано податок на прибуток			44 000
13.	Списуються витрати пов'язані з перепідготовкою працівників відділу маркетингу			27 500
14.	Списується безнадійна дебіторська заборгованість, за якою закінчився термін позовної давності (понад резерву сумнівних боргів)			18 000
15.	Списуються втрати від браку що виникли з нетехнологічних причин			31 000
16.	Одержано рахунок підрядчика за виготовлення рекламної продукції			9 500
17.	Нараховані відсотки за користування короткостроковою позикою банку			6 300
18.	Списано напівфабрикати втрачені внаслідок стихійного лиха			11 100
19.	Списуються витрати на купівлю іноземної валюти			31 000
20.	Обчислена та відображена позитивна курсова різниця за рахунками з іноземними постачальниками			17 300
21.	Відображена уцінка готової продукції			26 000

22.	Обчислити та списати адміністративні витрати			?
23.	Обчислити та списати збутові витрати			?
24.	Обчислити та списати інші витрати операційної діяльності			?
25.	Обчислити та списати фінансові витрати			?
26.	Обчислити та списати інші витрати звичайної діяльності			?
27.	Списати нарахований податок на прибуток			?

Розрахунок:

Суми адміністративних витрат:	
Суми збутових витрат	
Суми інших витрат операційної діяльності	
Суми фінансових витрат	
Суми інших витрат звичайної діяльності	

Питання для самоконтролю:

1. Що представляють собою витрати підприємства?
2. Розкрийте сутність та складові адміністративних витрат.
3. Охарактеризуйте складові витрат на збут.
4. Розкрийте сутність та складові загальновиробничих витрат.
5. Поясніть механізм розподілу та списання загальновиробничих витрат.
6. Охарактеризуйте види інших витрат підприємства.
7. Поясніть сутність та особливості відображення в обліку інвестиційних витрат.
8. Розкрийте відмінності між постійними та змінними загальновиробничими витратами.
9. Поясніть сутність застосування принципу нарахування при визнанні витрат підприємства.
10. Розкрийте особливості відображення в системі рахунків бухгалтерського обліку витрат на реалізацію виробленої підприємством продукції, придбаних раніше товарів, виконаних робіт, наданих послуг.
11. Поясніть, яким чином розподіляються загальновиробничі витрати між видами виготовленої продукції.

Тема 10. Облік готової продукції, її реалізації та доходів діяльності

Практичне заняття 13- 2 год.

1. Поняття готової продукції та її оцінка.
2. Аналітичний та синтетичний облік готової продукції.
3. Облік реалізації продукції.
4. Поняття доходів, їх склад та оцінка.
5. Облік доходів від операційної діяльності.
6. Облік доходів від іншої операційної діяльності діяльності.
7. Облік доходів від неопераційної діяльності.
8. Формування і облік фінансових результатів.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки, визначити фінансовий результат від діяльності підприємства.

Дані для розв'язування:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дт	Кт
1.	Оприбуткована на склад готова продукція	94000		
2.	Реалізована покупцям готова продукція (без ПДВ)	140000		
3.	Нараховано ПДВ на реалізовану продукцію	?		
4.	Надійшли кошти від покупців	126000		
5.	Відображена фактична собівартість реалізованої продукції	89000		
6.	Визначено чистий дохід від реалізації продукції	?		
7.	Списується собівартість реалізованої продукції на фінансовий результат	?		
8.	Списано адміністративні витрати	21000		
9.	Списано витрати на збут	11000		
10.	Визначити фінансовий результат від діяльності підприємства	?		

Розрахунок:

Фінансовий результат =

Задача №2

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки, визначити фінансовий результат від реалізації виробничих запасів.

Дані для розв'язування:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Дт	Кт
1.	Реалізовані покупцям виробничі запаси (в т.ч. ПДВ) Сума ПДВ	136000 ?		
2.	Надійшли від постачальника виробничі запаси (в т.ч. ПДВ) Сума ПДВ	56000 ?		
3.	Відпущено для потреб основного виробництва виробничі запаси	38000		
4.	Відображено собівартість реалізованих виробничих запасів	74000		
5.	Віднесено собівартість реалізованих виробничих запасів на фінансовий результат	?		
6.	Визначено фінансовий результат від реалізації виробничих запасів	?		

Розрахунок:

Фінансовий результат від реалізації виробничих запасів:

Задача №3

Скласти бухгалтерські проведення за перерахованими операціями та заповнити журнал господарських операцій. Визначити фінансовий результат від звичайної діяльності підприємства. Розрахувати суму податку на прибуток та чистий прибуток.

У ТзОВ «Спецком» виручка І за квартал 202__ року від реалізації продукції замовникам становила 240 000 грн, в т.ч. ПДВ. Собівартість реалізованої продукції склала 94000 грн.

За цей період витрати на доставку продукції до клієнтів відповідно до умов угоди, укладеної з АТП, склала 21 000 грн.; витрати на рекламу – 18400 грн. Адміністративні витрати підприємства складають: заробітна плата адміністративно-управлінському персоналу – 40000 грн.; відрахування єдиного соціального внеску – 8860 грн.; вартість оренди адміністративного офісу – 2400 грн., послуги зв'язку – 17300 грн., інші адміністративні витрати 6800 грн.

Нараховані й сплачені відсотки за отриманий кредит в сумі 9400 грн. Списано дебіторську заборгованість при банкрутстві одного з клієнтів – 3400 грн. Сума нестачі від псування цінностей, виявлена при інвентаризації продукції на складі, склала – 1200 грн. (що є в межах норм природного убутку). Нараховано і оплачено послуги банку – 2700 грн.

Списана кредиторська заборгованість, за якою минув строк позовної давності – 7950 грн. Отримано безкоштовно матеріали – 24500 грн. Визнано страховою компанією суми відшкодування втрат від пожежі складу готової продукції – 39000 грн.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Фінансовий результат від звичайної діяльності =
Податок на прибуток =
Чистий прибуток =

Задача №4

ТзОВ «Континіум ЛТД» здійснило попередню оплату відповідно до наданого рахунку ТзОВ «Лідія» за газове обладнання в сумі 120 000 грн.

ТзОВ «Лідія» відвантажило ТзОВ «Континіум ЛТД» газове обладнання за договірною вартістю 305000 грн.(в т. ч. ПДВ). Собівартість обладнання – 156750 грн., витрати на транспортування обладнання – 9600 грн.

Необхідно скласти бухгалтерські проведення за наведеними господарськими операціями та визначити фінансовий результат від реалізації обладнання.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Фінансовий результат від реалізації обладнання =

Задача №5

Проаналізувати господарські операції та здійснити необхідні розрахунки, скласти бухгалтерські проведення.

Господарські операції за квітень 202_ р.

№ з/п	Зміст	Сума, грн.	Кореспонденція рахунків	
			Д-т	К-т
1	Відображено дохід від реалізації нематеріальних активів	24000		
2	Визнано та сплачено штраф за несвоєчасну реалізацію МШП	1775		
3	Нарахований дохід від надання основних засобів в оренду (лізинг)	28500		
4	Отримано дохід від розміщення на депозитних рахунках банків вільних грошових коштів	14000		
5	Відвантажено готову продукцію покупцям за цінами реалізації	660000		
6	Нараховано ПДВ на реалізовану продукцію	?		
7	Відображено та списано фактичну собівартість реалізованої продукції	415000		

8	Відображено чистий дохід від реалізації готової продукції.	?		
9	Отримана сума доходу від облігацій та інших цінних паперів	4800		
10	Списано дебіторську заборгованість, за якою минув термін позовної давності	3500		
11	Отримано дивіденди від володіння акціями інших підприємств	59000		
12	Нарахований податок на прибуток	68470		
13	Перераховано в бюджет нарахований податок на прибуток	?		

Задача №6

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки:

- визначити фінансовий результат:
- від операційної діяльності;
- від іншої операційної діяльності;
- від неопераційної діяльності;
- нарахувати податок на прибуток;
- визначити чистий прибуток.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Відвантажено готова продукція покупцям (в т.ч. ПДВ)			180000
2.	Одержано сума штрафу від покупця			13500
3.	Нарахована та включена у витрати плата за оренду адміністративного приміщення			15000
4.	Списуються витрати за розрахунково-касове обслуговування банком			16000
5.	Визнанні штрафи та пені перед постачальником			31000
6.	Відображена собівартість реалізованої готової продукції			101000
7.	Нараховано відсотки за простроченою позикою.			25000
8.	Нарахована заробітна плата працівникам за ліквідацію стихійного лиха			31000
9.	Одержано безоплатно МШП			15000
10.	Одержана виручка від реалізації іноземної валюти			76000
11.	Списано паливо на ліквідацію стихійного лиха			8000

12.	Списуються витрати на передпродажну підготовку продукції			14000
13.	Списується прострочена кредиторська заборгованість			11500
14.	Списується безнадійна дебіторська заборгованість, за якою закінчився термін позовної давності (понад суму резерву сумнівних боргів)			9800
15.	Одержано дохід від участі в капіталі			28000
16.	Надійшли кошти за реалізовані акції			49500
17.	Нараховані відсотки за виданим короткостроковим векселем			6300
18.	Нараховані дивіденди працівникам			14500
19.	Списуються витрати на купівлю іноземної валюти			51000
20.	Відображено собівартість реалізованих акцій			34200
21.	Відображено націнка готової продукції			12000
22.	Визнана сума відшкодування втрат від надзвичайних подій страховими організаціями			94000
23.	Списуються втрати від знецінення виробничих запасів			7500
24.	Списати витрати від операційної діяльності			?
25.	Списати витрати від іншої операційної діяльності			?
26.	Списати витрати від неопераційної діяльності			?
27.	Списати доходи від операційної діяльності			?
28.	Списати доходи від іншої операційної діяльності			?
29.	Списати доходи від неопераційної діяльності			?
30.	Визначити фінансовий результат від операційної діяльності			?
31.	Визначити фінансовий результат від іншої операційної діяльності			?
32.	Визначити фінансовий результат від неопераційної діяльності			?
33.	Визначити фінансовий результат по підприємству в цілому			?
34.	Нарахувати податок на прибуток			?

Розрахунок:

Визначити фінансовий результат від операційної діяльності	
Визначити фінансовий результат від іншої операційної діяльності.	
Визначити фінансовий результат від неопераційної діяльності.	
Визначити фінансовий результат по підприємству в цілому.	
Нарахувати податок на прибуток.	

Питання для самоконтролю:

1. Які критерії визнання доходів згідно з П(С)БО 15?
2. Дайте визначення термінам: «проценти», «роялті», «дивіденди», «балансова вартість валюти».
3. За якими групами класифікують доходи у бухгалтерському обліку?
4. Як у бухгалтерському обліку відображають доходи від реалізації продукції, робіт, послуг, товарів?
5. Які доходи підприємства входять до складу інших операційних доходів?
6. Які доходи належать до фінансових доходів?
7. Охарактеризуйте особливості обліку цільового фінансування.
8. Які особливості оцінювання доходу?
9. Які рахунки призначені для обліку доходів?
10. Як проводиться облік доходів від реалізації?
11. Які особливості обліку доходів від іншої операційної діяльності?
12. Охарактеризуйте особливості обліку фінансових доходів.
13. Як здійснюється бухгалтерський облік фінансових результатів?
14. Що є об'єктом оподаткування податком на прибуток?
15. Як здійснюється розрахунок податку на прибуток?

Тема 11. Облік власного капіталу і зобов'язань.

Практичне заняття 14- 2 год.

1. Поняття «власний капітал» та його складові.
2. Облік зареєстрованого (пайового) капіталу.
3. Облік резервного капіталу.
4. Облік додаткового капіталу.
5. Облік цільового фінансування та цільових надходжень.
6. Облік використання прибутку.
7. Облік поточних зобов'язань.
8. Облік довгострокових зобов'язань.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення та відобразити їх в журналі реєстрації.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Об'явлено та зареєстровано статутний капітал			42460000
2.	Здійснено внески до статутного капіталу: а) грошовими коштами; б) матеріальними цінностями; в) основними засобами; г) інтелектуальною власністю			30000000 5000000 7000000 460000
3.	Зменшено статутний капітал на суму анульованих акцій			3500000
4.	Повернуто внески учасникам			670000
5.	Частина прибутку направлена на збільшення статутного капіталу			1266000
6.	Внесено на розрахунковий рахунок додаткові кошти засновниками на поповнення статутного капіталу			4800000

Задача №2

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення та відобразити їх в журналі реєстрації.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	На розрахунковий рахунок надійшли кошти від пайовиків для здійснення спільного будівництва адміністративного корпусу			48960000
2.	Одержано прибуток від звичайної діяльності підприємств			640000
3.	Поповнено резервний капітал за рахунок додаткового капіталу			180000
4.	За рахунок нерозподіленого прибутку сформовано пайовий капітал			440000
5.	За рахунок резервного капіталу поповнено зареєстрований капітал			120000
6.	За рахунок резервного капіталу покрито одержані підприємством збитки.			30000
7.	Безоплатно одержані основні засоби			38000
8.	Нараховано дивіденди за привілейованими акціями			80000
9.	За рахунок прибутку нараховано дивіденди акціонерам			82000
10.	Передано пайовикам право власності на частину адміністративної будівлі			26000000

Задача №3

На підставі нижче наведених даних скласти журнал реєстрації господарських операцій.

У березні 202__ р. проведено збори засновників і прийнято рішення про створення товариства з обмеженою відповідальністю «Алгоритм» із статутним капіталом 2000000 грн. з рівномірною долею кожного з 4-х засновників. За березень-травень засновники внесли: ПАТ «Композит» перерахувало на рахунок ТзОВ «Алгоритм» – 1200000 грн., ТзОВ «Октан» передало комп'ютери оцінені за справедливою вартістю в сумі 130000 грн. та меблі в сумі 800000 грн., МП «Магнат» передало автомобіль вартістю 1500000 грн. У жовтні ПрАТ «Магія» перерахувало – 700000 грн. на поточний рахунок ТзОВ «Алгоритм», а ТзОВ «Октан» ще – 140000 грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №4

Статутний капітал МП «Оскар» дорівнює 280000000 грн., який поділено на 600000 акцій номінальною вартістю 467 грн. за 1 акцію. Загальні збори акціонерів прийняли рішення про викуп 150000 акцій. При цьому вони мають намір анулювати 50000 акцій і зменшити статутний капітал на суму 23350000 грн. Акціонери здають акції:

100000 шт. за ціною 467 грн./акцію,;

30000 шт. за ціною 460 грн./акцію,;

20000 шт. за ціною 420 грн./акцію.

Сформуйте журнал реєстрації господарських операцій та здійсніть необхідні розрахунки.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Задача №5

МП «Мегаполіс» придбало 25% підприємства «Софт Лайн» на загальну суму 14568000 грн. Протягом року підприємство «Софт Лайн» одержало прибуток в сумі 3546000 грн., в цьому ж році підприємство «Софт Лайн» виплатило дивіденди на суму 803000 грн.

Відобразити господарські операції на рахунках обліку за методом участі в капіталі, прокоментувати отриманий результат.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Задача №6

МП «Орієнтир» та ТОВ «Профлайн» сумісно вирішили збудувати приміщення складу готової продукції. Будівництво здійснює підрядна організація МП «Оптіма». Вартість будівництва з ПДВ – 45617000 грн. Забудовником визначено МП «Орієнтир».

ТОВ «Профлайн» перерахувало ТОВ «Профлайн» 11250000 грн. для фінансування будівництва. Після закінчення будівництва МП «Орієнтир» передало належні ТОВ «Профлайн» приміщення.

На основі наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №7

З ПрАТ «Мегатон» виходить учасник, доля якого в статутному капіталі 30 %. Його частка викупується іншим учасником. Зареєстрований і сплачений статутний капітал у розмірі 1200000 грн. Резервний капітал на початок звітнього року 360000 грн., нерозподілений прибуток минулих років – 220000 грн.

Зробити бухгалтерські проведення. Вказати первинні документи, які необхідні для відображення господарських операцій.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Перелік первинних документів:

--

Задача №8

ТОВ «Техсервіс» 03.01.2019р. отримало у банку «Універсал» позику в сумі 1200000 грн. на 1 рік під 18% річних. Відсотки за позику сплачуються в кінці року. 29.12.2019р. відповідно до умов додаткової угоди позику подовжено на 6 місяців, але змінена ставка відсотків: на 21% річних за додатковий термін позики. Позика повернута банку 26.06.2020р. відповідно з встановленими строками додаткової угоди та з виплатою відсотків.

Розв'язок задачі:

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

--

Задача №9

В січні 202__ р. підприємство «Лаура» уклало з банком договір про довгострокову позику у сумі 1200000 грн. терміном на 2 роки під 23% річних. Відсотки мають бути сплачені разом з основною сумою позики в кінці строку договору. Позика було одержано 31.01.202__ р. Врахувати, що у цьому випадку для розрахунку відсотків застосовується принцип складних відсотків, оскільки підприємство користується окрім суми кредиту ще й сумою нарахованих відсотків.

На основі наведених даних:

- розрахувати суми відсотків за позику;
- суму погашення позики;
- скласти журнал реєстрації господарських операцій.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Розрахунок суми відсотків за позику:

Розрахунок суми погашення позики:

Задача №10

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення та відобразити їх в журналі реєстрації:

- продані облігації – 86000 грн.;
- одержана премія за продаж облігацій і зарахована на розрахунковий рахунок – 22000 грн.;
- відображено амортизацію:
 - а) премії – 2400 грн.;
 - б) наданого дисконту – 4700 грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Задача №11

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Одержано матеріали від постачальника (в т.ч. ПДВ) ПДВ			80000 ?
2.	З розрахункового рахунку перераховані кошти постачальнику за раніше одержані матеріали			40000
3.	За рахунок короткотермінової позики погашена заборгованість перед постачальником			30000
4.	Видано вексель постачальнику (в рахунок погашення заборгованості за раніше одержані матеріали)			10000
5.	Перераховано з розрахункового рахунку аванс постачальнику згідно договору про поставку давальницької сировини			12000
6.	Одержано давальницьку сировину від постачальника (в т.ч. ПДВ) ПДВ			48000 ?
7.	Зараховано аванс в рахунок погашення заборгованості перед постачальником			?
8.	Перераховано з розрахункового рахунку остаточну суму в погашення заборгованості перед постачальником			?
9.	Визначити суму податкового кредиту з ПДВ.			?

Розрахунок:

Розрахунок суми податкового кредиту з ПДВ:

Задача №12

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки.

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1.	Одержано від постачальника МШП (в т.ч. ПДВ) ПДВ			18000 ?
2.	Відвантажена покупцям готова продукція (в т.ч. ПДВ) ПДВ			76000 ?
3.	Реалізовано зайві матеріали на сторону (в т.ч. ПДВ) ПДВ			12000 ?
4.	Придбано комп'ютер «ARPEL» (в т.ч. ПДВ) ПДВ			86000 ?
5.	Реалізовано програмний продукт «Документообіг» (в т.ч. ПДВ) ПДВ			4800 ?
6.	Визначити податкове зобов'язання з ПДВ			?
7.	Визначити податковий кредит з ПДВ			?
8.	Визначити суму ПДВ до сплати в бюджет			?

Розрахунок:

Сума податкового кредиту з ПДВ=
Сума податкового зобов'язання з ПДВ=
Сума ПДВ до сплати в бюджет=

Задача №13

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки.

Орендодавець передав 1 січня 2018 р. у фінансову оренду обладнання. Вартість угоди – 630000 грн. (в т.ч. ПДВ – ? грн.) на два роки за відсотковою ставкою – 18 %. Мінімальні орендні платежі сплачуються один раз у кінці кожного року. Після завершення строку оренди право власності на устаткування переходить до орендаря.

Розв'язок задачі:**Журнал реєстрації господарських операцій у лізингодавця**

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Журнал реєстрації господарських операцій у лізингоодержувача

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Розрахунок:

Розрахунок орендних платежів 1 рік:
Розрахунок орендних платежів 2 рік:
Кінцевий розрахунок за орендними платежами:

Задача №14

До наведених господарських операцій скласти бухгалтерські проведення, зробити необхідні розрахунки.

Підприємство – платник податку на прибуток нарахувало дивіденди за підсумками минулого року засновникам - фізичним особам у сумі 950000 грн.

Утримано ПДФО із суми дивідендів на дату їх нарахування – ? грн.

Утримано військовий збір – ? грн.

Перераховано до відповідних бюджетів ПДФО та військовий збір – ? грн.

До виплати фізичним особам належить – ? грн.

Розв'язок задачі:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	

Питання для самоконтролю:

1. Що таке власний капітал?
2. На якому рахунку відображається частка несплаченого статутного капіталу?
3. Що таке статутний капітал?
4. Що таке резервний капітал?
5. Які складові власного капіталу?
6. Чим відрізняється пайовий капітал від статутного?
7. Що включає пайовий капітал?
8. Як впливає частка несплаченого капіталу на величину власного капіталу?
9. Як впливає величина вилученого капіталу на розмір власного капіталу?
10. На які цілі використовується нерозподілений прибуток?
11. Що є джерелом формування резервного капіталу?
12. Чи можливий внесок до статутного капіталу майном, основними засобами, запасами, товарами, нематеріальними активами?
13. В якому звіті наводяться дані про власний капітал підприємства?
14. За яких умов відбувається збільшення власного капіталу?
15. Що таке вилучений капітал?
16. Які зобов'язання відносять до довгострокових, а які до короткострокових?
17. За якою вартістю відображаються в звіті про фінансовий стан довгострокові зобов'язання?
18. Як відображаються в обліку розрахунки з постачальниками?

Тема 12. Фінансова звітність

Практичне заняття 15 – 2 год.

1. Організація підготовки та подання фінансових звітів.
2. Методика складання балансу (звіту про фінансовий стан).
3. Методика складання звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід).
4. Методика складання звіту про власний капітал.
5. Методика складання звіту про рух грошових коштів.
6. Примітки до фінансових звітів.

Завдання для проведення практичного заняття

Задача №1

Згідно з наведеними даними заповнити Баланс (Звіт про фінансовий стан, форма №1). Здійснити аналіз показників фінансово стану підприємства.

Дані для розв'язування:

№ з/п	Показник	Сума, тис. грн.	
		За попередній період	За звітний період
1.	Сальдо по рахунку 10	21000,0	33000,0
2.	Сальдо по рахунку 111	6200,0	
3.	Сальдо по рахунку 12	19000,0	2300,0
4.	Сальдо по рахунку 13	15000,0	12000,0
5.	Сальдо по рахунку 142		35000,0
6.	Сальдо по рахунку 201	7200,0	
7.	Сальдо по рахунку 207		3700,0
8.	Сальдо по рахунку 23		5000,0
9.	Сальдо по рахунку 26	4000,0	7020,0
10.	Сальдо по рахунку 28	800,0	2000,0
11.	Сальдо по рахунку 301	60,0	
12.	Сальдо по рахунку 311	80,0	17000,0
13.	Сальдо по рахунку 312	2940,0	5420,0
14.	Сальдо по рахунку 34	1000,0	1700,0
15.	Сальдо по рахунку 371		700,0
16.	Сальдо по рахунку 372	50,0	1500,0
17.	Сальдо по рахунку 39		7700,0
18.	Сальдо по рахунку 40	37030,0	73400,0
19.	Сальдо по рахунку 42		4000,0
20.	Сальдо по рахунку 441		180,0
21.	Сальдо по рахунку 442	2300,0	
22.	Сальдо по рахунку 50	1100,0	5300,0
23.	Сальдо по рахунку 60	1500,0	
24.	Сальдо по рахунку 66	3400,0	
25.	Сальдо по рахунку 685	2000,0	7520,0

Розв'язок задачі:

		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
					01
Підприємство _____	_____	за	_____		
Територія _____	_____	за	_____		
Організаційно-правова форма господарювання _____	_____	за	_____		
Вид економічної діяльності _____	_____	за	_____		
Середня кількість працівників ¹ _____	_____	за	_____		
Адреса, телефон _____					
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):					
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку _____					
за міжнародними стандартами фінансової звітності _____					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на _____ 202__ р.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300		
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		

Керівник
Головний бухгалтер

Задача №2

На основі наведеної інформації про активи, зобов'язання і капітал необхідно:

- згрупувати дані для їх відображення у Балансі;
- обчислити вартість активів, капіталу і зобов'язань за окремими їх видами, які відповідають розділам Балансу;
- розрахувати і проаналізувати можливі показники, які характеризують фінансово-майновий стан підприємства, дати їх оцінку.

Вихідні дані:

На кінець звітного періоду за підприємством зареєстровані вартісні залишки за окремими видами майна, капіталу, зобов'язань (грн.): основні засоби 3500000, запасні частини на складі – 113000, статутний капітал – 1000000, переплата з ПДВ – 73000, неоплачений капітал – 200000, орендовані основні засоби – 180000, кошти в касі – 8000, заборгованість з виплати заробітної плати – 300000, готова продукція – 480000, кошти, перераховані для придбання іноземної валюти – 400000, нематеріальні активи – 180000, кредиторська заборгованість за розрахунками з підзвітними особами – 32000, нерозподілений прибуток – 745000, кошти на поточному рахунку – 1964000, кошти, перераховані за оренду офісу у наступному звітному кварталі – 42000, знос нематеріальних активів – 60000, вартість матеріалів, прийнятих у переробку – 800000, сума дооцінки основних засобів – 83000, вартість безоплатно отриманого обладнання – 220000, заборгованість іноземним постачальникам – 1720000.

Розв'язок задачі:

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
		01
Підприємство _____	за ЄДРПОУ	
Територія _____	за КОАТУУ	
Організаційно-правова форма господарювання _____	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності _____	за КВЕД	
Середня кількість працівників ¹ _____		
Адреса, телефон _____		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

на _____ 20__ р.

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби	1010		
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Інвестиційна нерухомість	1015		
Довгострокові біологічні активи	1020		

Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Поточні біологічні активи	1110		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1200		
Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425	()	()
Вилучений капітал	1430	()	()
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Цільове фінансування	1525		
Усього за розділом II	1595		

III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610		
товари, роботи, послуги	1615		
розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
розрахунками зі страхування	1625		
розрахунками з оплати праці	1630		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
Баланс	1900		

Керівник

Головний бухгалтер

Задача №3

На основі інформації про доходи, витрати та інші операції підприємства за звітний період необхідно:

- обчислити показники чистого доходу від реалізації;
- обчислити фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, визначити суму податку на прибуток та величину чистого прибутку (збитку).

Вихідні дані за звітний квартал:

- відпущена готова продукція покупцям з відстроченням платежу – 324000 грн. (разом з ПДВ), за готівку – на суму 3840 грн. (разом з ПДВ);
- на поточний рахунок зараховані кошти: часткова оплата за реалізовану у звітному періоді продукцію – 200000 грн., дивіденди від інвестицій в інші підприємства – 6000 грн., % банку на суму коштів на депозитному рахунку – 2000 грн., пеня за порушення умов постачання запасів – 1600 грн., попередня оплата за продукцію – 30000 грн.;
- після закінчення термінів позовної давності списані: кредиторська заборгованість за розрахунками з постачальниками – 12000 грн., дебіторська заборгованість з підзвітними особами – 1000 грн.;
- витрати підприємства, понесені за квартал відображені на рахунках класу 9: рах. 90 – 200000 грн., 92 – 34000 грн., рах. 93 – 22500 грн., рах. 94.1 – 15000 грн., рах. 94.8 – 20000 грн.

Задача №4

Підприємство «Мрія» у січні 2019 р. виявило помилку у нарахуванні суми амортизації в 2018 р., фактично були нараховані 15000 грн., а необхідно 30000 грн. У січні 2019 р. було вперше здійснено дооцінку основних засобів на 40000 грн., чистий прибуток за 2019 р. становив 200000 грн., на поповнення резервного капіталу було спрямовано 10000 грн.

Власний капітал на початок 2019 р. становив:

Зареєстрований капітал	14000 тис. грн.
Додатковий вкладений капітал	1500 тис. грн.
Інший додатковий капітал	2400 тис. грн.
Резервний капітал	4100 тис. грн.

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	300 тис. грн.
Неоплачений капітал	(8000) тис. грн.
Вилучений капітал	-
Усього	14300 тис. грн.

Необхідно скласти Звіт про власний капітал за 2019 рік.

Розв'язок задачі:

Підприємство _____ (найменування)	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ		КОДИ
			01

Звіт про власний капітал
за _____ 20__ р.

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000								
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010								
Інші зміни	4090								
Скоригований залишок на початок року	4095								
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100								
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Внески учасників:	4240								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Внески до капіталу									
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін у капіталі	4295								
Залишок на кінець року	4300								

Керівник
Головний бухгалтер

Задача №5

Заповнити Звіт про власний капітал, враховуючи такі дані:

Залишки на початок року (тис. грн.): статутний капітал – 648; додатковий вкладений капітал – 98,9; інший додатковий капітал – 272,3; резервний капітал – 7,2; непокриті збитки – 425,7;

За звітний період підприємством було здійснено такі господарські операції:

- у минулому звітному періоді величину іншого додаткового капіталу було завищено на 270,3 тис. грн.;
- проведено дооцінку основних засобів на 18,0 тис. грн.;
- здійснено уцінку нематеріальних активів на 3,0 тис. грн.;
- нерозподілений прибуток за звітний період склав 487,9 тис. грн.;
- здійснено нарахування дивідендів учасникам в розмірі 5,0 тис. грн.;
- спрямовано частину нерозподіленого прибутку на поповнення резервного капіталу – 3,0 тис. грн.;
- збільшено розмір статутного капіталу за рахунок внесків учасників в розмірі 15,0 тис. грн.;
- безкоштовно отримано основні засоби на суму 13,5 тис. грн.

Розв'язок задачі:

Розрахунок:

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1				
2				
3				
4				
6				
7				

КОДИ
01

Дата (рік, місяць, число)

Підприємство _____ за ЄДРПОУ _____
(найменування)

Звіт про власний капітал
 за _____ 202__ р.

Форма № 4 Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Залишок на початок року	4000								
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005								
Виправлення помилок	4010								
Інші зміни	4090								
Скоригований залишок на початок року	4095								
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100								
Інший сукупний дохід за звітний період	4110								
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200								
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205								

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відрахування до резервного капіталу	4210								
Внески учасників: Внески до капіталу	4240								
Погашення заборгованості з капіталу	4245								
Вилучення капіталу: Викуп акцій (часток)	4260								
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265								
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270								
Вилучення частки в капіталі	4275								
Інші зміни в капіталі	4290								
Разом змін у капіталі	4295								
Залишок на кінець року	4300								

Керівник
Головний бухгалтер

Задача №6

Скласти звіт про рух грошових коштів ТОВ «Скіпр» на основі наступних даних:

- Надійшло від покупців – 113000 грн.;
- Сплачено постачальникам – 83500 грн.;
- Сплачено ПДВ – 14800 грн.;
- Інші операційні платежі – 5400 грн.;
- Сплачено відсотки – 6000 грн.;
- Сплачено податок на прибуток – 32400 грн.;
- Надійшло від реалізації основних засобів – 32000 грн.;
- Надійшло від реалізації фінансових інвестицій – 8400 грн.;
- Отримано дивіденди – 3600 грн.;
- Придбано основних засобів – 12540 грн.;
- Придбано фінансових інвестицій – 45700 грн.;
- Отримано кредит банку – 1000 грн.;
- Сплачено дивіденди – 2260 грн.;
- Чисті надходження (видаток) грошових коштів від фінансової діяльності – 12400 грн.;
- Залишок коштів на 31. 12. 2019 р. – 50000 грн.

Задача №7

На основі наведених даних скласти Звіт про рух грошових коштів ТОВ «Елеонора» за 2019 рік (прямий метод), якщо відомо:

Дані	Сума, тис. грн.
Залишок коштів на 31.12.2018 р.	630
- надходження від покупців	13 560
- надходження від продажу основних засобів	384
- надходження від продажу фінансових інвестицій	840
- надходження від емісії акцій	420
- платежі постачальникам	10 020
- інші операційні платежі	648
- сплачений ПДВ	1 776
- сплачені відсотки	72
- сплачені податки на прибуток	434,4
- сплачені дивіденди	271,2
- отримані дивіденди	43,2
- отриманий кредит банку	1 200
- придбання основних засобів	1840
- придбання фінансових інвестицій	7,2

Розв'язок задачі:

Стаття	Сума, тис. грн.
1. Операційна діяльність:	
Чисті надходження від операційної діяльності:	
2. Інвестиційна діяльність:	
Чисті надходження від інвестиційної діяльності:	

Задача №8

Підприємство «Корона» 01.06.2019 р. отримало від банку позику 200 тис. грн. під 60% річних на 3 місяця. 01.09.2019 р. суму позики 200 тис. грн. не повернуло, але розрахувалося за відсотками.

Визначити вплив цих операцій на рух грошових коштів.

Розв'язок задачі:

Розрахунок:

--	--	--	--

Журнал реєстрації господарських операцій

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		Сума, грн.
		Д-т	К-т	
1				
2				
3				
4				
6				
7				

Питання для самоконтролю:

1. Що представляють собою активи підприємства?
2. Якими нормативними документами регламентується порядок складання і представлення фінансової звітності?
3. Дайте визначення терміну власний капітал.
4. Що таке операційний цикл?
5. Яка ціль складання балансу на підприємстві?
6. Дайте визначення поняттю «витрати».
7. Що включають грошові кошти підприємства?
8. Охарактеризуйте поняття власний капітал підприємства.

Список рекомендованої літератури:

Основна:

1. Бухгалтерський облік: навчальний посібник /Н. С. Акімова, О.В.Топоркова, Т.А. Наумова, Н.С.Ковалевська, І.В.Янчева, В.В.Янчев – Х. : «Видавництво «Форт», 2016. – 447 с.
2. Бухгалтерський фінансовий облік: підручн., 8-е вид./ за ред проф. Ф.Ф Бутинця. – Житомир: Рута, 2009. – 912 с.
3. Гарасим, Петро Миколайович. Курс фінансового обліку: навч. пос. / П. М. Гарасим, Г. П. Журавель, П. Я. Хомин. – К. : Знання, 2007. – 567 с.
4. Гудзь Н. В. Бухгалтерський облік 2-е вид., перероб. і доп: навч. посібник / Н.В. Гудзь, Денчук П. Н., Романів Р. В.К.: «Центр учбової літератури», 2016. – 424 с.
5. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291 URL: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id.
6. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: підручник . – 3-тє вид., перероб. і доп. – Київ: вид-во «Центр навчальної літератури», 2017. – 670 с.
7. Мельник Т.Г. Бухгалтерський облік. Підручник – 2-ге вид. – К: Кондор, 2017. – 269 с.
8. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс] / Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
9. Національні положення (стандарт) бухгалтерського обліку України. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336>
10. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id.
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні – Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу з: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
12. Слюсаренко В. практикум з бухгалтерського обліку: / В. Слюсаренко. – К.: Центр навчальної літератури 2017. – 388 с.
13. Сук, Л. К. Бухгалтерський облік: навч. посібн. / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – 2-е вид., перероб. і доп. – Київ: Знання, 2008. – 507 с.
14. Фінансовий облік : [підручник] / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь та ін. – Тернопіль.: ВПЦ «Економічна думка», 2017. – 451 с.
15. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: [підручник] – 4-тє вид., перероб. і доп. / В. Г. Швець – К.: Знання, 2014. – 542 с.

Додаткова:

16. Бруханський Р.Ф. Бухгалтерський облік: підруч. / Р.Ф. Бруханський.Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 480 с.
17. Бухгалтерський облік: навчальний посібник /Н. С. Акімова, О.В.Топоркова, Т.А. Наумова, Н.С.Ковалевська, І.В.Янчева, В.В.Янчев – Х.: «Видавництво «Форт», 2016. – 1132 с.
18. Гладких Т.В. Фінансовий облік: навч. посібн. – Київ: ЦУЛ, 2007. – 480 с.
19. Лень В.С. Бухгалтерський облік в Україні. Основи та практика. навч. посібн. [Текст] / В. С. Лень, В.В. Гливенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2018. – 608с.

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій

Клас 1. Необоротні активи			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
10	Основні засоби	100	Інвестиційна нерухомість
		101	Земельні ділянки
		102	Капітальні витрати на поліпшення земель
		103	Будинки та споруди
		104	Машини та обладнання
		105	Транспортні засоби
		106	Інструменти, прилади та інвентар
		107	Тварини
		108	Багаторічні насадження
		109	Інші основні засоби
11	Інші необоротні матеріальні активи	111	Бібліотечні фонди
		112	Малоцінні необоротні матеріальні активи
		113	Тимчасові (нетитульні) споруди
		114	Природні ресурси
		115	Інвентарна тара
		116	Предмети прокату
		117	Інші необоротні матеріальні активи
12	Нематеріальні активи	121	Права користування природними ресурсами
		122	Права користування майном
		123	Права на комерційні позначення
		124	Права на об'єкти промислової власності
		125	Авторське право та суміжні з ним права
		127	Інші нематеріальні активи
13	Знос (амортизація) необоротних активів	131	Знос основних засобів
		132	Знос інших необоротних матеріальних активів
		133	Накопичена амортизація нематеріальних активів
		134	Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів
		135	Знос інвестиційної нерухомості
14	Довгострокові фінансові інвестиції	141	Інвестиції пов'язаним сторонам за методом обліку участі в капіталі
		142	Інші інвестиції пов'язаним сторонам
		143	Інвестиції непов'язаним сторонам
15	Капітальні інвестиції	151	Капітальне будівництво
		152	Придбання (виготовлення) основних засобів
		153	Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів
		154	Придбання (створення) нематеріальних активів

		155	Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів
16	Довгострокові біологічні активи	161	Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю
		162	Довгострокові біологічні активи рослинництва, які оцінені за первісною вартістю
		163	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю
		164	Довгострокові біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю
		165	Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за справедливою вартістю
		166	Незрілі довгострокові біологічні активи, які оцінюються за первісною вартістю
17	Відстрочені податкові активи		За видами відстрочених податкових активів
18	Довгострокова дебіторська заборгованість та інші необоротні активи	181	Заборгованість за майно, що передано у фінансову оренду
		182	Довгострокові векселі одержані
		183	Інша дебіторська заборгованість
		184	Інші необоротні активи
19	Гудвіл		За видами об'єктів інвестування
		191	Гудвіл при придбанні
		193	Гудвіл при приватизації (корпоратизації)
Клас 2. Запаси			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
20	Виробничі запаси	201	Сировина й матеріали
		202	Купівельні напівфабрикати та комплектуючі вироби
		203	Паливо
		204	Тара й тарні матеріали
		205	Будівельні матеріали
		206	Матеріали, передані в переробку
		207	Запасні частини
		208	Матеріали сільськогосподарського призначення
		209	Інші матеріали
21	Поточні біологічні активи	211	Поточні біологічні активи рослинництва, які оцінені за справедливою вартістю
		212	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за справедливою вартістю
		213	Поточні біологічні активи тваринництва, які оцінені за первісною вартістю
22	Малоцінні та швидкозношувані предмети		За видами предметів
23	Виробництво		За видами виробництва

24	Брак у виробництві		За видами продукції
25	Напівфабрикати		За видами напівфабрикатів
26	Готова продукція		За видами готової продукції
27	Продукція сільськогосподарського виробництва		За видами продукції
28	Товари	281	Товари на складі
		282	Товари в торгівлі
		283	Товари на комісії
		284	Тара під товарами
		285	Торгова націнка
		286	Необоротні активи та групи вибуття, утримувані для продажу
Клас 3. Кошти, розрахунки та інші активи			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
30	Готівка	301	Готівка в національній валюті
		302	Готівка в іноземній валюті
31	Рахунки в банках	311	Поточні рахунки в національній валюті
		312	Поточні рахунки в іноземній валюті
		313	Інші рахунки в банку в національній валюті
		314	Інші рахунки в банку в іноземній валюті
		315	Спеціальні рахунки в національній валюті
		316	Спеціальні рахунки в іноземній валюті
33	Інші кошти	331	Грошові документи в національній валюті
		332	Грошові документи в іноземній валюті
		333	Грошові кошти в дорозі в національній валюті
		334	Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті
		335	Електронні гроші, номіновані в національній валюті
34	Короткострокові векселі одержані	341	Короткострокові векселі, одержані в національній валюті
		342	Короткострокові векселі, одержані в іноземній валюті
35	Поточні фінансові інвестиції	351	Еквіваленти грошових коштів
		352	Інші поточні фінансові інвестиції
36	Розрахунки з покупцями та замовниками	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями
		362	Розрахунки з іноземними покупцями
		363	Розрахунки з учасниками ПФГ
		364	Розрахунки за гарантійним забезпеченням
37	Розрахунки з різними дебіторами	371	Розрахунки за виданими авансами
		372	Розрахунки з підзвітними особами
		373	Розрахунки за нарахованими доходами
		374	Розрахунки за претензіями
		375	Розрахунки за відшкодуванням завданих збитків

		376	Розрахунки за позиками членам кредитних спілок
		377	Розрахунки з іншими дебіторами
		378	Розрахунки з державними цільовими фондами
		379	Розрахунки за операціями з деривативами
38	Резерв сумнівних боргів		За дебіторами
39	Витрати майбутніх періодів		За видами витрат
Клас 4. Власний капітал та забезпечення зобов'язань			
Синтетичні рахунки		Синтетичні рахунки	
Код	Код	Код	Код
40	Зареєстрований (пайовий) капітал	401	Статутний капітал
		402	Пайовий капітал
		403	Інший зареєстрований капітал
		404	Внески до незареєстрованого статутного капіталу
41	Капітал у дооцінках	411	Дооцінка (уцінка) основних засобів
		412	Дооцінка (уцінка) нематеріальних активів
		413	Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів
		414	Інший капітал у дооцінках
42	Додатковий капітал	421	Емісійний дохід
		422	Інший вкладений капітал
		423	Накопичені курсові різниці
		424	Безоплатно одержані необоротні активи
		425	Інший додатковий капітал
43	Резервний капітал		За видами капіталу
44	Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	441	Прибуток нерозподілений
		442	Непокриті збитки
		443	Прибуток, використаний у звітному періоді
45	Вилучений капітал	451	Вилучені акції
		452	Вилучені вклади й паї
		453	Інший вилучений капітал
46	Неоплачений капітал		За видами капіталу
47	Забезпечення майбутніх витрат і платежів	471	Забезпечення виплат відпусток
		472	Додаткове пенсійне забезпечення
		473	Забезпечення гарантійних зобов'язань
		474	Забезпечення інших витрат і платежів
		475	Забезпечення призового фонду (резерв виплат)
		476	Резерв на виплату джек-поту, не забезпеченого сплатою участі у лотереї
		477	Забезпечення матеріального заохочення
		478	Забезпечення відновлення земельних ділянок
48	Цільове фінансування і цільові надходження		За об'єктами фінансування
		481	Кошти, вивільнені від оподаткування
		482	Кошти з бюджету та державних цільових фондів
		483	Благодійна допомога

		484	Інші кошти цільового фінансування і цільових надходжень
49	Страхові резерви	491	Технічні резерви
		492	Резерви із страхування життя
		493	Частка перестраховиків у технічних резервах
		494	Частка перестраховиків у резервах із страхування життя
		495	Результат зміни технічних резервів
		496	Результат зміни резервів із страхування життя
Клас 5. Довгострокові зобов'язання			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
50	Довгострокові позики	501	Довгострокові кредити банків у національній валюті
		502	Довгострокові кредити банків в іноземній валюті
		503	Відстрочені довгострокові кредити банків у національній валюті
		504	Відстрочені довгострокові кредити банків в іноземній валюті
		505	Інші довгострокові позики в національній валюті
		506	Інші довгострокові позики в іноземній валюті
51	Довгострокові векселі видані	511	Довгострокові векселі, видані в національній валюті
		512	Довгострокові векселі, видані в іноземній валюті
52	Довгострокові зобов'язання за облігаціями	521	Зобов'язання за облігаціями
		522	Премія за випущеними облігаціями
		523	Дисконт за випущеними облігаціями
53	Довгострокові зобов'язання з оренди	531	Зобов'язання з фінансової оренди
		532	Зобов'язання з оренди цілісних майнових комплексів
54	Відстрочені податкові зобов'язання		За видами зобов'язань
55	Інші довгострокові зобов'язання		За видами зобов'язань
Клас 6. Поточні зобов'язання			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
60	Короткострокові позики	601	Короткострокові кредити банків у національній валюті
		602	Короткострокові кредити банків в іноземній валюті
		603	Відстрочені короткострокові кредити банків у національній валюті
		604	Відстрочені короткострокові кредити банків в іноземній валюті

		605	Прострочені позики в національній валюті
		606	Прострочені позики в іноземній валюті
61	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	611	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в національній валюті
		612	Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями в іноземній валюті
62	Короткострокові векселі видані	621	Короткострокові векселі, видані в національній валюті
		622	Короткострокові векселі, видані в іноземній валюті
63	Розрахунки з постачальниками та підрядниками	631	Розрахунки з вітчизняними постачальниками
		632	Розрахунки з іноземними постачальниками
		633	Розрахунки з учасниками ПФГ
64	Розрахунки за податками й платежами	641	Розрахунки за податками
		642	Розрахунки за обов'язковими платежами
		643	Податкові зобов'язання
		644	Податковий кредит
65	Розрахунки за страхуванням	651	За розрахунками із загальнообов'язкового державного соціального страхування
		652	За соціальним страхуванням
		654	За індивідуальним страхуванням
		655	За страхуванням майна
66	Розрахунки за виплатами працівникам	661	Розрахунки за заробітною платою
		662	Розрахунки з депонентами
		663	Розрахунки за іншими виплатами
67	Розрахунки з учасниками	671	Розрахунки за нарахованими дивідендами
		672	Розрахунки за іншими виплатами
68	Розрахунки за іншими операціями	680	Розрахунки, пов'язані з необоротними активами та групами вибуття, утримуваними для продажу
		681	Розрахунки за авансами одержаними
		682	Внутрішні розрахунки
		683	Внутрішньогосподарські розрахунки
		684	Розрахунки за нарахованими відсотками
685	Розрахунки з іншими кредиторами		
69	Доходи майбутніх періодів		За видами доходів
Клас 7. Доходи і результати діяльності			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
70	Доходи від реалізації	701	Дохід від реалізації готової продукції
		702	Дохід від реалізації товарів
		703	Дохід від реалізації робіт і послуг
		704	Вирахування з доходу
		705	Перестраховання
71	Інший операційний дохід	710	Дохід від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю

		711	Дохід від купівлі-продажу іноземної валюти
		712	Дохід від реалізації інших оборотних активів
		713	Дохід від операційної оренди активів
		714	Дохід від операційної курсової різниці
		715	Одержані штрафи, пені, неустойки
		716	Відшкодування раніше списаних активів
		717	Дохід від списання кредиторської заборгованості
		718	Дохід від безоплатно одержаних оборотних активів
		719	Інші доходи від операційної діяльності
72	Дохід від участі в капіталі	721	Дохід від інвестицій в асоційовані підприємства
		722	Дохід від спільної діяльності
		723	Дохід від інвестицій в дочірні підприємства
73	Інші фінансові доходи	731	Дивіденди одержані
		732	Відсотки одержані
		733	Інші доходи від фінансових операцій
74	Інші доходи	740	Дохід від зміни вартості фінансових інструментів
		741	Дохід від реалізації фінансових інвестицій
		742	Дохід від відновлення корисності активів
		744	Дохід від неопераційної курсової різниці
		745	Дохід від безоплатно одержаних активів
		746	Інші доходи
76	Страхові платежі		За видами страхування
79	Фінансові результати	791	Результат операційної діяльності
		792	Результат фінансових операцій
		793	Результат іншої діяльності
Клас 8. Витрати за елементами			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
80	Матеріальні витрати	801	Витрати сировини й матеріалів
		802	Витрати купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів
		803	Витрати палива й енергії
		804	Витрати тари й тарних матеріалів
		805	Витрати будівельних матеріалів
		806	Витрати запасних частин
		807	Витрати матеріалів сільськогосподарського призначення
		808	Витрати товарів
		809	Інші матеріальні витрати
81	Витрати на оплату праці	811	Виплати за окладами й тарифами
		812	Премії та заохочення
		813	Компенсаційні виплати

		814	Оплата відпусток
		815	Оплата іншого невідпрацьованого часу
		816	Інші витрати на оплату праці
82	Відрахування на соціальні заходи	821	Відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування
		824	Відрахування на індивідуальне страхування
83	Амортизація	831	Амортизація основних засобів
		832	Амортизація інших необоротних матеріальних активів
		833	Амортизація нематеріальних активів
84	Інші операційні витрати		За видами витрат
85	Інші затрати		За видами затрат
Клас 9. Витрати діяльності			
Синтетичні рахунки		Субрахунки	
Код	Назва	Код	Назва
90	Собівартість реалізації	901	Собівартість реалізованої готової продукції
		902	Собівартість реалізованих товарів
		903	Собівартість реалізованих робіт і послуг
		904	Страхові виплати
91	Загальновиробничі витрати		За видами витрат
92	Адміністративні витрати		За видами витрат
93	Витрати на збут		За видами витрат
94	Інші витрати операційної діяльності	940	Витрати від первісного визнання та від зміни вартості активів, які обліковуються за справедливою вартістю
		941	Витрати на дослідження і розробки
		942	Витрати на купівлю-продаж іноземної валюти
		943	Собівартість реалізованих виробничих запасів
		944	Сумнівні та безнадійні борги
		945	Втрати від операційної курсової різниці
		946	Втрати від знецінення запасів
		947	Нестачі і втрати від псування цінностей
		948	Визнані штрафи, пені, неустойки
		949	Інші витрати операційної діяльності
95	Фінансові витрати	951	Відсотки за кредит
		952	Інші фінансові витрати
96	Втрати від участі в капіталі	961	Втрати від інвестицій в асоційовані підприємства
		962	Втрати від спільної діяльності
		963	Втрати від інвестицій в дочірні підприємства
97	Інші витрати	970	Витрати від зміни вартості фінансових інструментів
		971	Собівартість реалізованих фінансових інвестицій
		972	Втрати від зменшення корисності активів
		974	Втрати від неопераційних курсових різниць

		975	Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій
		976	Списання необоротних активів
		977	Інші витрати діяльності
98	Податок на прибуток		За видами витрат
Клас 0. Позабалансові рахунки			
Код	Назва	Код	Назва
01	Орендовані необоротні активи		За видами активів
02	Активи на відповідальному зберіганні	021	Устаткування, прийняте для монтажу
		022	Матеріали, прийняті для переробки
		023	Матеріальні цінності на відповідальному зберіганні
		024	Товари, прийняті на комісію
		025	Матеріальні цінності довірителя
03	Контрактні зобов'язання		За видами зобов'язань
04	Непередбачені активи й зобов'язання	041	Непередбачені активи
		042	Непередбачені зобов'язання
05	Гарантії та забезпечення надані		За видами гарантій та забезпечень наданих
06	Гарантії та забезпечення отримані		За видами гарантій та забезпечень отриманих
07	Списані активи	071	Списана дебіторська заборгованість
		072	Невідшкодовані нестачі і втрати від псування цінностей
08	Бланки суворого обліку		За видами бланків
09	Амортизаційні відрахування		

Навчально-методичне видання

В. М. Панасюк, І. В. Мельничук, Н. В. Мужевич, Г. А. Римар.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ТА ЗАВДАННЯ
для проведення практичних занять з дисципліни
«Бухгалтерський облік»

Підписано до друку 26.02.2020 р.
Формат 60x84 ¹/₈. Гарнітура Times.
Папір офсетний. Друк на дублюванні.
Умов. друк. арк. 14,9. Облік.-вид. арк. 15,2.
Тираж 100 прим.

Видавець та виготовлювач
Тернопільський національний економічний університет
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль 46004

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців ДК № 3467 від 23.04.2009 р.*

